

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX

Kaina 35 c.

PENKTADIENIS - FRIDAY, SAUSIS - JANUARY 13, 1989

Nr. 8

„LKB Kronika“, Nr. 77.

(Tęsinys)

TSKP Generaliniam Sekretoriui
dr. M. Gorbačioviui

Eina nuo 1972 metų
Perskaitę duok kitam!
Jei gali, padaugink!

Nuorašas: Lietuvos Vyskupams
Lietuvos kunigų

Pareiškimas

Jau kuris laikas tarybinės valdžios pareigūnai teigia, kad yra ruošiami nauji Religinii susivienijimų nuostatai, atitinkanti dabartinę Tarybinę vyriausybės persitvarkymo ir demokratizacijos politiką. Kai 1976 m. buvo ruošiami šiandien galiojanti Religinii susivienijimų nuostatai, Lietuvos Katalikų Bažnyčios vyskupai ir kunigai kreipėsi į Tarybinę vyriausybę, prašydami, kad tie nuostatai būtų suderinti su Bažnyčios kanonais, kad jų galėtų laikytis tikintieji katalikai ir kunigai, nenusikalsdami savo sąžinei. Deja, į tuos pageidavimus nebuvo atsižvelgta ir nuostatai, tvarkantys religinį gyvenimą mūsų šalyje, buvo paruošti tik ateistiškai nusiteikusių tarybinės valdžios pareigūnų. Kad tokia paradoksalinė situacija nesikartotų ir dabar, kreipiamės į Jus, Generalinį Sekretorių, prašydami atkreipti naujus nuostatus ruošiančių pareigūnų

dėmesį į Katalikų Bažnyčios kanonus, TSRS tarptautinius įsipareigojimus, pasirašant „SNO žmogaus teisių deklaraciją“ bei Helsinkio pasitarimo baigiamąjį aktą.

Bažnyčios teisės kodeksas (211 kan.) įpareigoja kiekvieną tikintįjį prisidėti prie tikėjimo, t. y. išganymo mokslo paskleidimo visose pasaulio tautose. Ligšioliniai religinių susivienijimų nuostatai bei TSRS ir LTSR konstitucijos (atitinkamai 52 ir 50 str.) užtikrina tikintiesiems tik kulto pareigų atlikimą, o netikintiesiems garantuojama teisė vesti ateistinę propagandą.

Tai aiškiai nesuderinama su tu pačių konstitucijų skelbiamu visų piliečių lygiateisiškumo principu. Šio principo laikytis TSRS vyriausybė yra įsipareigojusi, pasirašydama SNO žmogaus teisių deklaraciją bei Helsinkio pasitarimo baigiamąjį aktą. (Bus daugiau)

Medžiaga Lietuvos holokaustui

New Yorkas. — Kai praėjusi rudenį čia lankėsi iš Lietuvos sociologas Arvydas Matulionis, jis atvežė didelį pundą formų nukentėjusiems žmonėms nuo Stalino persekiojimų, kurie galėjo atsakyti į klausimus, nes dabar yra renkamos žinios apie nužudytus, išvežtus į darbo priverčiamąsias stovyklas, lagerius ir buvusius kalėjimuose asmenis, kad likę šeimos nariai praneštų komitetui, kuris nori suregistruoti visas aukas ir paskelbti, kiek per Stalino, Brežnevo ir kitų Kremliaus valdovų laikus yra nukentėjusių, rašo Christian Science Monitor dienraštis.

Dar prieš metus laiko buvo kategoriškai neigiama, kad tokie žiaurumai nėra buvę. Ir dabar, vadinamaisi glasnost laikais, dar nėra pilnai atskleisti visi tie įvykiai Pabaltijo kraštuose, kurie Stalino ir Hitlerio buvo 1939 m. pasidalinti ir 1940 metais Stalino okupuoti jėga, įvedant Raudonąją armiją. Sovietai dabar viešai rašo apie Stalino žiaurumus, bet paskelbti slaptuosius protokolus, kuriais buvo nutarta atimti Pabaltijo valstybėms nepriklausomybę, dar bijo ir nedrįsta prisipažinti prie įvykdytos agresijos fakto.

Sąjūdis toleruojamas

Ekonominių bėdų prispausti, sovietai oficialiai toleruoja Sąjūdį, kuris tik nuo birželio mėnesio išaugo į milžinišką jėgą ir apėmė visą lietuvių tautą. Vykdomajame Sąjūdžio komitete yra 35 Lietuvos intelektualai. Sąjūdžių priklauso tu tėvų, kurie prieš 50 metų pergyveno Sovietų Sąjungos ir Vokietijos nacių invazijas, vaikai. Daugelio tėvai žuvo nuo komunistų ir fašistų tik todėl, kad jie norėjo būti lietuviais. Tas pats buvo Latvijoje ir Estijoje. Kad galėtų geriau kontroliuoti pabaltiečius, Stalinas per kelias deportacijas išvežė šimtus tūkstančių estų, latvių ir lietuvių — pirmiausia

vadovaujančius inteligentius sluoksnius.

Vyresniųjų baimė

Sociologas Matulionis sako, kad kasdien šimtai laisvų gaunama minėjame represijoms iširti komitete, kurio dokumentacija atlieka ir daugelis Sąjūdžio narių. Tačiau dar daugelis vyresniųjų žmonių jaučia didelę baimę kalbėti atvirai, ypač tie, kurie buvo deportuoti kelis kartus. Tik du žmonės žino, kur tie dokumentai laikomi, tačiau Matulionis sako, kad KGB, jei norės, tuos dokumentus galės surasti. Lietuvos KGB viršininkas Edvardas Eismuntas su Sąjūdžio vadais nevenge diskutuoti deportacijas ir Stalino laikus. Jis tik ginčijosi dėl deportuotų asmenų skaičiaus, sakydamas, kad tik 120,000 buvo išvežta, o Sąjūdžio komitetas sako, kad buvo deportuota maždaug 300,000 žmonių.

Stalinizmo aukos

Matulionis pasakojo korespondentui, jog išvežtųjų ir žuvusiųjų dokumentacija nėra vienintelis to komiteto tikslas. Yra galima viską suversti Staliniui, sakė Matulionis, bet buvo ir tokių žmonių, kurie patys ėmėsi iniciatyvos žudyti, kurie buvo tikri sadistai. Bet stalinizmo aukos yra ir lietuviai komunistai, kuriuos jis sušaudė 1930 m. ir tie, kurie ne savo noru turėjo bėgti iš savo krašto ir dabar gyvena JAV. „Jie nepalik savo namus savanoriškai, bet iš baimės“. Sudarymas sąrašų yra reikalingas Lietuvos holokaustui, kad būtų galima žinoti visą pilną istoriją iš vienos ir iš kitos pusės. Istorijos gi negalima nuolatos klasifikuoti.

— Pietų Afrikos prez. Botha vizituoja Dramblio Kaulo Kranto valstybės prezidentą Felix Boigny. Paskutiniu metu prez. Botha jau ne kartą lankosi juodųjų valdomuose kraštuose.

Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentas Ronaldas Reagas atsisveikina su amerikiečių tauta.

Rusų amerikietiškas Vietnamas

Maskva. — Sovietų Sąjungos vyresnysis diplomatas išpėjo, jog šiuo metu yra „rimtas pavojus“, kad jo kraštas negalės išlaikyti savo duoto pažado pasitraukti iki vasario 15 d. iš Afganistano. Genevos susitarimai reikalauja, kad sovietų kariuomenė būtų išvežta iki minėtų datų ir tu diplomato žodžiais Kremlius yra susirūpinęs ir susinervinęs Kubulo vyriausybės likimu po buvusių pasitarimų Pakistane, kai nebuvo pasiekta sovietams norimo susitarimo. Sovietų vardu šias pastabas pasakė Y. Vorontovas, Užsienio reikalų ministerio pavaduotojas ir Sovietų Sąjungos ambasadorius Afganistane. Jis netikėtai pasirodė ministerijos žinių pranešimo metu ir pats pasakė nieko gero nežadančią galimybę.

Amerikiečių Vietnamas

Situacija Afganistane yra tokia kaip „kad buvo amerikiečiams ant ambasados stogo Saigone“, pasakė žinomas sovietų redaktorius, primindamas tu amerikiečių evakuaciją malūnsparniais Vietnamo karo metu. „Tada buvo padarytas sprendimas išvykti kaip galima greičiau, kol neprasidėjo žudymai“. Kitų šaltinių pranešimu, kurie turi geresnį ryšį su Kremliumi, vyriausybė vistiek esanti nusistačiusi išvežti savo pajėgas iš Afganistano. Valstybės departamentas sako, jog sovietai iki vasario 15-tos bus pasitraukę. Žvalgybos pranešimai nurodo, jog sovietai uždaro savo karo ligoninę Kabule ir išveža sužeistuosius karius. Aerouoste vyksta didelis lėktuvų judėjimas. Bet žvalgyba nustatė, jog į Kabulą atvyko specialii grupė karių, kurie yra paruošti vesti gatvių kovas.

Afganai drąsiai laikosi

Afganų laisvės kovotojai kontroliuoja 90% Afganistano teritorijos, sako patys partizanų vadai. Komunistų prezidento Najibullah valdžia tegalės išlaikyti tik kelias savaites, kai rusų kareiviai bus pasitraukę iš Afganistano. Vakarų žurnalistai primena, jog Sovietų Užsienio ministeris E. Shevard-

nadze, dalyvaudamas Paryžiuje cheminių ginklų uždraudimo konferencijoje, „Le Monde“ laikraščio korespondentui pasakė, kad sovietai yra įsipareigoję Genevos susitarimui ir jį vykdys. Ambasadorius Vorontovas šiuo metu yra Maskvoje. Jis nepaprastai stengėsi, kad būtų sudaryta koalicinė afganų vyriausybė, tačiau laisvės kovotojai su tuo nesutiko. Vakarų diplomatai praneša, jog Kremliuje nėra vieningos nuomonės, kaip pasielgti su afganais, kai nebebus rusų karių Afganistane. Niekas nežino ką iš tikrųjų galvoja pats Gorbačiovas, kalba diplomatai. Bijoma, kad pašalinus Kubulo režimą, nebūtų pakenkta ir Gorbačioviui.

Priespauda Albanijoje

Roma. — Albanijoje šiuo metu yra apie 30,000 politinių belaisvių, iš kurių 15,000 yra kalinami koncentracijos stovyklose, o kiti 15,000 su savo šeimomis yra internuoti specialioje lageriuose. Šie dramatiški statistiniai duomenys buvo pranešti Romoje praėjusį savaitgalį įvykusiame studijų seminare apie žmogaus ateisius dabartinę padėtį Albanijoje. Seminarą surengė Italijoje veikiančios komitetas už žmogaus teisių gynybą Albanijoje.

Įvairiuose pranešimuose buvo detalai išskirti pačių grubiausių būdų Albanijoje vykdomi žmogaus teisių bei laisvių pažeidimai. Seminaro dalyviai pasiuntė laišką Italijos ministrui pirmininkui De Mita, prašydami, kad paremtų albanų tautos laisvės bylą ir paragintų Albanijos valdžią nedelsiant išlaisvinti visus politinius kalinius. Seminaro dalyviai taip pat pareikalavo, kad Albanijoje visiems piliečiams būtų pilnai užtikrinta įsitikinimų ir religinio tikėjimo laisvė. Lapkričio 28 buvo Albanijos nepriklausomybės šventė.

— Prez. Reagano įteiktame biudžete AIDS ligos reikalams numatyta 30% daugiau už praėjusiam biudžete skirtas sumas.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Maskvoje Komunistų partijos Centro komitetas pasiūlė, kad būtų Stalino aukos reabilituotos masiniu būdu, nebesigilinant į individualių asmenų praeitį, nes milijonai žmonių buvo nužudyti tik troikos sprendimu. Tuo metu troikos veikė regionuose ir miestuose ir tą troikos vieneta sudarė KGB viršininkas, partijos sekretorius ir prokuroras. Jie paskirdavo sąsaudumus be jokio teisminio proceso.

— Chicago miesto rinkimų komisija nesutiko įrašyti į kandidatų sąrašą į mero rinkimus respublikonų sąrašą Art Jones pavardę, kadangi jis turi ryšius su amerikiečių nacių partija. Respublikonų teisės patarėjas Ray Jagielski pasakė, jog yra patenkintas tokiu patvarkymu, nes respublikonų partija nebus panaudota nacių forumui pasireikšti.

— Vak. Vokietijos vyriausybė išakė savo fabrikantams neturėti jokių ryšių su Libijos Qaddafi vyriausybė, o tos kompanijos, kurios buvo pradėjusios tartis dėl prekybos, privalo tuos pasitarimus nutraukti.

— Jugoslavijos Montenegro respublikoje, pačioje neturtinčiausioje, sostinėje Titogrado demonstravo daugiau kaip 50,000 žmonių, reikalaujanti geresnių ekonominių sąlygų ir vyriausybės pasitraukimo. Šių demonstracijų policija netrukė, kaip kad įvyko spalio mėnesyje, kai buvo daug suimtų ir sumuštų.

— Washingtone G. Bushas pasakė, jog specialaus prokuroro L. Walsh pasiūlymas panaikinti pačius didžiulius kaltinimus pulkininkui Oliver North jo Contra-Irano byloje, yra geras ir normalus reiškinys.

— Hamburge, Vak. Vokietijoje Yassar Arafatas pasakė, jog jis reikalauja, kad Izraelio kontroliuojama arabais apgyventa rytinė Jeruzalės miesto dalis būtų Palestinos valstybės sostinė. Šis jo pareiškimai buvo atspausdinti „Der Spiegel“ savaitraštyje.

— Sovietų vyriausybės atstovas pasakė, jog naujos taisyklės, kurios draudžia išvežti maisto gaminius ir kitas prekes iš Sovietų Sąjungos, negalioja užsieniečiams, kurie moka doleriais ar kita Vakarų valiuta. Jie gali pirkti kavos, vėdos, gruziniško konjako ir kitų gėrybių nevaržomai.

— Washingtone išrinktas prezidentas Bushas nominavo Lawrence Eagleburger Valstybės sekretoriaus asistento postui. Jis buvo Kissingerio padėjėju Nixono prezidentavimo metu.

— Caracas mieste kitą mėnesį naujasis Amerikos viceprezidentas atliks savo pirmąją diplomatinę kelionę į Venecuėlą, kai reprezentuos Ameriką Venecuėlos prezidento inauguracijoje. Ten dalyvaus ir Kubos komunistų vadas Fidel Castro.

— Washingtone Darbo departamentas pranešė, jog nedarbas vėl sumažėjo iki 5.4%. Tai geras ženklas krašto ekonomijoje.

— Japonijos imperatoriaus Hirokito laidotuvės, kaip praneša Reuterio žinių agentūra, kainuos 75 milijonai dolerių.

— „Moskovskaja Pravda“ pirmą kartą pradėjo spausdinti iki šiol uždraustus astrologinius pranašavimus, kurie Vakaruose labai populiariūs.

Prezidento atsisveikinimas

Neužmiršti tautinių bei moralinių vertybių

Washingtonas. — Trečiadienio vakare prezidentas Ronaldas Reagas atsisveikino su amerikiečiais savo trisdešimt ketvirtroje kalboje. Sausio 20 d. bus naujas Amerikos prezidentas. Savo kalboje prezidentas prisiminė savo aštuonerius metus Baltuosiuose rūmuose ir kaip JAV prezidentas džiaugėsi, kad yra atstatyta amerikiečių moralė, ekonomija ir Amerikos gynybos reikalai. Užsienio politikoje Sovietų-Amerikos ryšiai yra gerame kelyje, nors ne viskas padaryta, tačiau yra žymūs pasikeitimai. „Mes norėjome pakeisti tik tautą, bet mes vietoje to pakeitėme pasaulį“.

Būti patriotais

Baigdamas savo prezidentavimo, Reagas priminė, kad amerikiečiai neturi užmiršti savo istorijos ir privalo kasdieniniame gyvenime būti patriotais, atsiminti tautines vertybes ir idealus. Ypač tai turi tėvai perteikti savo vaikams. Prezidentas nieko nekritikavo. Jis apgailestavo, kad jo prezidentavimo metu nebuvo subalansuotas biudžetas, tačiau deficitu reikalai yra „ant gero kelio“. Visiems amerikiečiams tenka dalintis tuo, kas buvo pasiekta, o padaryta daug. „Jei mes užmiršime, ką esame atlikę, mes nežinosime, kur mes stovime“.

Pasitikėk, bet pasitikrink

Santykiuose su Sovietais prezidentas niekada jais nepasitikėjo šimtu procentu, tačiau pradėtas bendravimas atnešė jų vidaus gyvenime pasikeitimų, nors iki tikros demokratijos dar labai toli. Gorbačiovas išveda sovietų kariuomenę iš Afganistano. „Jis išleido kalinius, kurių pavardes aš jam įteikiau“. Prezidentas esąs dviem dalykais labai patenkintas: „ekonomine gerove, kurią atkūrė amerikiečiai, nes buvo surasta 19 milijonų darbų, ir atstatymas mūsų moralės — Amerika vėl respektuojama pasaulyje ir laukiama iš jos vadovavimo. Atstatyta lygsvara Persijos įlankoje, pradėtas sovietų pasitraukimas iš Afganistano,“

Traukiasi iš Vengrijos

Budapeštas. — AP žinių agentūros pranešimu, Vengrijos komunistų partijos vadas pasakė, jog Sovietų Sąjunga pradės išvežti savo dalinius iš Vengrijos maždaug už kelių savaičių. Karoly Grosz šį pareiškimą padarė kalbėdamasis su japonų žurnalistu.

Sovietų vadas Gorbačiovas gruodžio 7 d., kalbėdamas Jungtinėse Tautose, pareiškė, kad bus išvežta maždaug 50,000 sovietų karių iš Varšuvos pakto šalių Vengrijoje, Čekoslovakijoje ir Rytų Vokietijoje.

Vengrijos Gynybos ministeris gen. Ferenc Karpati kalbėjo televizijoje ir pranešė, kad sovietai pradėjo pasirušimus išvažiuoti. Vengrijoje esama 65,000 sovietų karių. Vakarų Vengrijoje esanti šarvuotųjų divizija ruošiasi išvykti. Tačiau niekas nepasakė, kiek sovietai žada savo kariuomenės išvežti.

nauji taikos pasitarimai Angoloje ir Vietnamo planai išeiti iš Cambodijos“.

Geriausias prezidentas

Amerikos viešosios nuomonės institutas Princetone paskelbė, jog prez. Reagas palieka Baltuosius rūmus, kaip Amerikos geriausias prezidentas nuo Franklino Roosevelto laiku. 63% gyventojų pasisako už Reaganą kai prieš tai 58% pasisakė už Kennedy ir 59% už Eisenhowerį. Tik Rooseveltas buvo įvertintas 66%. Prezidentui nepakenkė Irano-Contras nemalonumai ir jo kabineto narių nesąžiningi politiniai veiksmai.

Prez. R. Reagas vasario 6 d. bus 78 metų, taigi, seniausias Amerikos prezidentas. Baigdamas prašė padėti naujam prezidentui. „Tuoj jis bus mūsų vadas“, kalbėjo Reagas, „ir jam bus reikalinga jūsų parama, kaip kad ji buvo reikalinga ir man“.

Kalėjimas Brežnevo žentui

Maskva. — Washington Post rašo, jog buvusio Sovietų prezidento Leonido Brežnevo žentas praėjusį penktadienį buvo nuteistas 12 m. kalėjimo bausme už kyšių ėmimą. Daugelio manymu, tai yra simbolinis apkaltinimas Brežnevo erai.

Juri Čurbanovas, kuris buvo Sovietų Sąjungos policijos vado pavaduotojas, kai jam buvo perskaitytas teismo sprendimas, nepadarė jokių susijaudinimo žymių. Paklaustas ar supranta už ką yra nuteistas, tik kažką sumurmėjo. Teismas nuteisė dar 6 kitus asmenis, kurie kyšius mokėjo Čurbanovui, nuo 8 iki 10 m. kalėjimo. Visi buvo policijos vyresnieji pareigūnai Uzbekistano respublikoje, kurioje Brežnevo laikais korupcija ir favoritizmas klestėjo.

Teismas tęsėsi 4 mėnesius. Jo metu ne kartą buvo prisimintas Brežnevo stagnacijos metas, kuris truko 18 metų. Dabartinė Gorbačiovo vyriausybė šį teismą išnaudojo apkaltinti šių laikų oportunistams ir persitvarkymo darbų trukdytojams. Žurnalistas tebuvo leista teisme dalyvauti pradėdamas teismo sesiją ir uždaran teismo sesiją, kai buvo skelbiamas teismo nutarimas. Čurbanovui dabar 52 metai. Jis yra vedęs Brežnevo dukterį Galiną. Nuo paprasto eilinio saugumo policininko buvo pakeltas į keturių žvaigždžių generolus. Jo žmona nedalyvavo teisme.

KALENDORIUS

Sausio 13 d.: Hilaras, Gotfridas, Veronika, Dargaudas, Gilvydė, Ilgaudas, Vydmantas, Iveta.

Sausio 14 d.: Feliksas, Aukšė, Laimis, Teodozjus, Lilija.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 7:17, leidžiasi 4:41. Temperatūra dieną 30 l., naktį 20 l.

SPORTO APŽVALGA

IŠ III PLS ŽAIDYNIŲ

LIETUVIŲ TAUTA YRA TIK VIENA IR MES VISI ESAME JOS VAIKAI —

Tokiais žodžiais pradėjo savo sveikinimo žodį Artūras Poviliūnas, Lietuvos sportininkų vadovas, per III PLS žaidynių atidarymą.

(Mano du FAX pranešimai iš Adelaidės buvo greitomis paruošti, bandysiu šias žaidynes aprašyti, kiek pajėgdamas nuosekliau ir tiksliau).

Gruodžio 22 d. Sydnejaus aerodrome Š. Amerikos sportininkų vadovas per III PLS žaidynių organizacinio komiteto pirm. Jurgis Jonavičius ir Lietuvos sportininkų vadovas Artūras Poviliūnas, iš karto pasijuto šių žaidynių reikšmę ir didumą, o iš Poviliūno bendravimo svarba ir asmenišką šilumą.

Po vaisingo priėmimo Sydnejuje, su įdomia susipažinimo išvyka laivu ir bendromis Kūčiomis, kur 400 asmenų, daugumoje jaunimas, tuoj pajuto šventišką Kalėdų ir žaidynių nuotaiką, gruodžio 25 d. pakilome Adelaidės link.

Gruodžio 26, antrą Kalėdų dieną, neįprasta mums savo malonia Australijos saulės šiluma, be sniego, III Pasaulio Lietuvos sporto žaidynių atidarymas, žaidynių pradžia. Tikriausiai ne vienas klausė, kodėl Adelaidėje, kodėl tokiam pasaulio užkampyje? Atsakymas paprastas ir aiškus: sportinis bendravimas, pradėtas prieš 25 metus su Š. Amerikos krepšinininkų išvyka, buvo pilnai išsivystęs ir draugiškas. Australijos liet. sporto sąjunga ir klubai yra gerai organizuoti, visa šimtinė jų sportininkų dalyvavo I-se ir II-se žaidynėse Toronte ir Chicagoje. Nebuvo jokio klausimo, kad III-sios žaidynės turėjo būti Australijoje. O kad Adelaidėje, tai tik dėl to, kad ten gyvena Jurgis Jonavičius, turėjęs drąsos šiam milžiniškam darbiui ir pajėgus jį atlikti. Jis tai pasigėrėtinai įrodė.

I puikią Apollo stadiono salę sugužėjo beveik 2,000 lietuvių ir keletas australiečių svečių. „Negali būti!“ — kažkas nenorėjo tikėti — „juk Adelaidėje tėra tik 1,000 lietuvių iš viso“... Tai 3 kartus daugiau negu Toronte per pirmąsias žaidynes ir 6 kartus daugiau, negu per antras žaidynes Chicagoje, kur lietuvių skaičius siekia dešimtis tūkstančių. Žinoma, nemažai prisidėjo sekančią dieną Adelaidėje prasidėjusios Australijos lietuvių dienos.

Maršo garsams skambant, į salę pradėjo žygiuoti sportininkai — visi tvarkingose uniformose, drausmingai. Jų priekyje — žaidynių organizacinio komiteto pirm. Jurgis Jonavičius, šalia jo — Lietuvos sportininkų vadovas Artūras Poviliūnas ir Š. Amerikos sportininkų vadovas Vytautas Grybauskas. Sekė 4 kraštų — Lietuvos, Australijos, JAV ir Kanados vėliavos, o už jų sportininkų grupės su klubų vėliavomis ir trispalvėmis bei plakatais su miestų ir klubų pavadinimais priekyje. Netoli 500 išsiriokio salėje, kai Jonavičius prabilo ir pradėjo programą, pakviestas A. Poviliūna prie mikrofono. Ilgais plojimais sutiktas, jis pradėjo:

„Brangūs tautiečiai, pasaulyje gyvena daug tautų, bet lietuvių tauta yra tik viena ir mes esame jos vaikai. Kur begyventumėm, ką bedarytumėm — mes esame ir būsim lietuviai. „Lietuviais turime ir būt“, kad mūsų tauta neišnyktų, kad jos neužgrobūt didesnės ir galingesnės.

„Gerbiamieji, pasaulyje yra daug šalių, bet Lietuva tik viena. Vienintelė šalis, kur mes lietuviai ne tik galime, bet ir privalome jaustis šeiminingai. Lietuvą mes paveldėjome iš savo protėvių, iš didžiųjų kunikiškųjų Vytauto ir Algirdo, iš Mažvydo, Jono Basanavičiaus, Vinco Kudirkos, Maironio... Mūsų šventa pareiga ją išsaugoti ateinančioms kartoms. Tai

nebus lengva, juk buvo labai sunkių metų, buvo metų, kai Lietuvoje lietuviams neužteko vietų. Tačiau dabar Lietuva atgimsta. Kad mes, kaip Lietuvos pasiuntiniai dalyvaujame žaidynėse — taip pat atgimimo ženklas. Mes laimingi, kad galime čia dalyvauti; mes dėkingi visiems, kurių dėka čia dalyvaujame.

„Mes didžiuojamės, kad atvykome ne tuščiomis — su trispalve, kuri vėl tapo Lietuvos valstybine vėliava, rankose; — Su Vinco Kudirkos tautiška giesme lūpose; — Su žinia, kad atkurtas Lietuvos tautinis olimpinis komitetas.

— Su I Lietuvos tautinės olimpiados vėliava, kurią norėčiau įteikti šių žaidynių organizatoriui.

Brangūs tautiečiai, leiskite jus pasveikinti su III PLS žaidynių pradžia ir palinkėti, kad dabartinis ir būsimi pasaulio lietuvių sportiniai susitikimai tarnautų tautos vienybei ir gerovei.

„Baigdamas noriu pasiūlyti IV-tas P.L.S. žaidynes surengti mūsų TĖVYNĖJE LIETUVOJE“.

Atdringais plojimais buvo palydėta jo kalba ir Tautinės olimpiados vėliavos įteikimas.

Po to Vyt. Grybauskas perskaitė ŠALFAS s-gos centro valdybos pirm. Valdo Adamkaus sveikinimą, o taip pat trumpai sveikindamas ir savo vardu. Lietuvos sportininkams ir jų vadovams jis, kartu su Rimantu Dirvoniu ir Pranu Bernecku, išvykos organizacinio komiteto nariais, įteikė medalius ir „Išsivijos Sporto“ knygas.

Sekė sveikinimai ir telegramos iš Lietuvos: „Žalgirio“ Sporto s-gos, Irlavimo federacijos, Lietuvos Kūno kultūros ir sporto k-to pirm. Zigm. Motiekaičio, „Tėviškės“ draugijos pirm. V. Sakalausko. Po to Pasaulio Lietuvos B-nės pirm. dr. V. Bieliauskas oficialiai atidarė žaidynes. Sportininko priešaika perskaitė Lietuvos lauko teniso pažiba Jūratė Mackevičiūtė. Nuskambėjo Australijos, JAV-bių, Kanados himnai, o Lietuvos himnų giedojė visi dalyviai. Atidarymas buvo įspūdingas, ne vieno žiūrovo akyse spindėjo ašaros ir gausios ovacijos Lietuvos sportininkams.

Vienas tautinis šokis suteikė truputį laiko pasiruošti pirmųjų rungtynių žaidėjams. Sekė dvejų rungtynės, kurias žaidė keturių kraštų krepšinininkai: Lietuvos jaunimo rinktinė prieš Chicago „Lituanica“ ir Toronto „Vytis“ prieš Australijos lietuvių rinktinę.

Medalių laimėtojai krepšinis Tomis dvejomis krepšinio rungtynėmis prasidėjo žaidynės. Vyrų krepšinio varžybose dalyvavo 10 komandų. Kaip ir tikėtasi, aukso medalius laimėjo Lietuvos rinktinė, baigmėje

Akimirka iš Lietuvos Tautinio Olimpino komiteto atkūrimo iškilmių Vilniuje. 1938-tųjų m. LT olimpiados vėliavą laiko 1928 m. olimpiados dalyvis Viktoras Ražaitis. Dešinėje — praėjusių metų olimpiados Seoule medalistas Gintautas Umaras. Olimpini vėliava, Lietuvos sportininkų atgimimo, III-se PLS Žaidynėse Adelaidėje olimpine dviasia apjungė trijų kontinentų lietuvius sportininkus. Nuotr. Valdo Malinausko

nugalėjusi New Yorko „Atletų“ komandą 56-50. Bronzos medalių iškovojo Toronto „Vytis“ prieš Australijos rinktinę 48-36.

Jaunių krepšinis:

1 v. Chicago „Neris“, 2 v. New Yorko LAK.

Moterų krepšinis:

1. ŠALFAS s-gos komanda, 2. Adelaidės „Vytis“.

TINKLINIS

Vyrų tinklinis:

1. Chicago „Neris“, 2. Los Angeles „Banga“, 3. Bostono „Grandis“.

Moterų tinklinis:

1. Chicago „Neris“, 2. Los Angeles „Banga“, 3. New Yorko LAK.

LAUKO TENISAS:

Vyrų vienetas

1. V. Čikotas — Washingtono „Vėjas“.
2. S. Solys — Detroito „Kovas“.
3. J. Čikotas — Wash. „Vėjas“.

Sydnejaus aerodrome atvykstantiems Šiaurės Amerikos lietuvių sportininkus sutiko III-ju PLS Žaidynių organizacinio komiteto pirm. Jurgis Jonavičius, Š. Amerikos sportininkų vadovas Vytautas Grybauskas ir Lietuvos sportininkų vadovas Artūras Poviliūnas.

Moterų vienetas

1. N. Leiputė — Adel. „Vytis“.
2. J. Mackevičiūtė — Lietuva.
3. V. Vebeliūnienė — N.Y. LAK.

Vyrų dvejetas

1. V. Čikotas — S. Solys.
2. J. Čikotas — J. Sanders (Melb.).

Moterų dvejetas

1. J. Mackevičiūtė — N. Leiputė.
2. V. Vebeliūnienė — G. Vebeliūnaitė.

Mišrus dvejetas

1. S. Solys — J. Mackevičiūtė.
2. J. Čikotas — N. Leiputė.

Mot. senjorės

1. V. Vebeliūnienė.
2. L. Šimkutė — Melb.

SKVOŠAS

Vyrai

1. E. Mikalaukas — Adel.
2. R. Bumelis — Canberra
3. R. Linauskas — Syd.

Moterys

1. R. Rupinskaitė (Adel.)
2. A. Miškinytė (Brisbane)

BILJARDAS

Vyrai

1. G. Atkinson (Syd.)
2. D. Kalėda (Syd.)
3. V. Burokas (Syd.)

Moterys

1. J. Vitkūnienė
2. B. Jonavičienė
3. R. Kubilienė (Visos iš Adel.)

ŠACHMATAI

1. A. Mikėnas — Lietuva
2. E. Liūga (Melb.)
3. P. Arlauskas — (Adel.)

(Bus daugiau)

Futbolas Chicagoje

GERA PRADŽIA

Praėjusį sekmadienį, sausio 8 d. „Liths“ vyrų komanda žaidė pirmąsias salės futbolo pirmenybių rungtynes prieš italų komandą „Maroons B“, sudarytą iš jaunų žaidėjų. Mūsų vyrai lengvai laimėjo prieš juos rekordiniu rezultatu 12-1.

Ši sekmadienį, sausio 15 d., mūsų žais prieš ukrainiečių „Wings“, kuri praėjusį sekmadienį taip pat laimėjo aukštoku 6-1 rezultatu prieš vokiečių „Fortuna“. Nors pirmenybių dar pati pradžia, bet norisi pranašauti, kad šios „Liths“ „Wings“ rungtynės bus tarp rimčiausių kandidatų į diviziono čempionus. Rungtynės bus Villa Park, Ill., Odeum sporto arenoje, pradžia 5:15 val. vakare. J. J.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Second class postage paid at Chicago, IL.
Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.
Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitlyto adreso, gavus iš jo mokesį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Sest. pried)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatka. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

ORGANIZACINIS KOMITETAS PRANEŠA

Išvykos į III-sias PLS Žaidynes Australijoje organizacinis komitetas praneša, kad jo ruošiamos loterijos laimingųjų bilietų traukimas, turėjęs įvykti sausio 15 d. Chicagoje, atidedamas vėlesniam laikui. Vieta ir data bus pranešta spaudoje. Loterijos tikslas — sportininkų kelionių išlaidas sumažinti.

DR. VIJAY BAJAI, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS IR ODOS CHIRURGIJA (Augliai nuimami kabinete) Priklauso Holy Cross ir Christ Iginoniems 2434 W. 71 Street, Chicago, Tel. 434-5849 (veikia 24 val.) Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477; Rez. 246-0067; arba 244-4581

DR. E. DECKY

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS CRAWFORD MEDICAL BUILDING 6449 So. Pulaski Road Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS 3900 W. 95 St. Tel. 422-0101 Valandos pagal susitarimą

Kabineto tel. — 582-0221

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

JOKŠA VAIKIŲ LIGOS 6441 S. Pulaski Rd. Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydymas 5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802 Valandos pagal susitarimą Penkt., antr., ketv. ir penkt. Reikalui esant atvažiuoju ir namus

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja 2659 W. 59th St., Chicago, IL Tel. 476-2112 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL. Tel. 598-8101 Val. pagal susitarimą

DR. VILJA R. KERELYTĖ

CHIROPRAKTIKA — Amber Chiropractic — 5522 S. Wolf Rd. Western Springs, IL 246-4000 Valandos pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: Olympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1443 So. 50th Ave., Cicero Kasdien 1 iki 8 val vak išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS

DR. EUGENE McENERY DR. JAMES BURDEN INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA 155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir 5636 S. Pulaski Rd., Chicago, IL Tel. 665-2900 (veikia 24 val.) Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS

KŪDIKIŲ IR VAIKIŲ LIGOS SPECIALISTĖ MEDICAL BUILDING 3200 W. 81st Street Kabineto tel. RE 7-1168; Rezid. 385-4811

DR. KENNETH J. YERKES

DR. MAGDALEN BELICKAS DANTŲ GYDYTOJA Pensilvanijos nuolaida 2436 W. Lithuanian Plaza Court Tel. 925-8288 507 S. Gilbert, LaGrange, IL. Tel. 352-4487

Dr. Tumasonio kabineta perėmė

DR. S. LAL SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS 2454 W. 71st Street 434-2123 Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAŽEIKA GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4255 W. 63rd St. Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 12-4 6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12, 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297

DR. J. NEMICKAS, M.D. KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS 7722 S. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60652 Pirm., antr., ketv. ir penkt. pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building 6132 S. Kedzie Chicago, IL 60629 Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D. SURENDER KUMAR, M.D. Širdies ir Kraujagyslių Ligos Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS ORTOPEDINĖS LIGOS CHIRURGIJA 6132 S. Kedzie, Chicago, Ill. Tel. 925-2670 1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120 Tel. 742-0255 Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA 9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, Ill. 1 myliai į vakarus nuo Harlem Ave. Tel. 598-4055 Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai) OPTOMETRISTAS Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „Contact lenses“ 2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149 Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabineta perėmė

T. RAMA, M.D. Specialybė — Chirurgija 2454 West 71st Street Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889 Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA

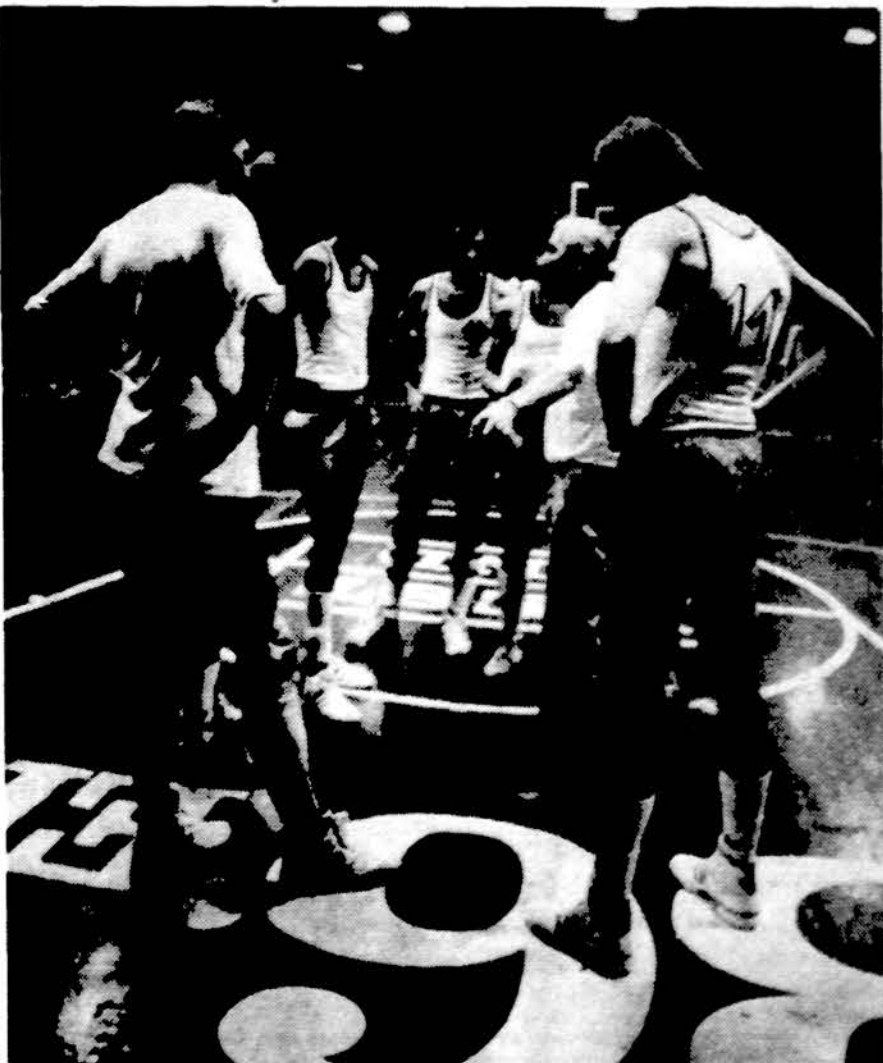
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos 2636 W. 71st St., Chicago, Ill. Tel.: 436-0100 11800 Southwest Highway Palos Heights, Ill. 60463 (312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA 2656 W. 63rd Street Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p. Šešt. pagal susitarimą Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5548

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydymas Kaibame lietuviškai 6165 S. Archer Ave. (prie Austin) Valandos pagal susitarimą Tel. 585-7755

Lietuvos krepšinio rinktinės treneris R. Sargūnas duoda paskutines instrukcijas savo žaidėjams prieš rungtynes Adelaidėje.

PRALAIMĖJO

Kas pasidarė, kad net prieš vienerius su puse metų priimtiną etiketę „liberalas“ šiame krašte staiga tapo ne tik nepopuliari, bet ir prezidentinio kandidato G. Bush buvo sėkmingai naudojama išauginti balsuotojus prieš M. Dukakį, kuris ir pats pajuto reikala tos etiketės išsiginti, nors pats ir buvo naujojo, šiuolaikinio liberalo tobuliausias pavyzdys?

Commonweal žurnale šį klausimą įdomiai gvildeno Fred Siegel, parodydamas, kad dabartinis liberalizmas iš tikrųjų yra senojo išgama ir todėl net ir senų liberalų išsiginamas. Savo dėstyta jis paradedą primindamas, kad liberalizmas gali didžiutis ilgą istoriją sėkmingos kovos, ginant individo teises. Religinės praktikos bei asmeninių teisių įvairovė, kuriomis šio krašto gyventojai džiaugiasi, kaip tik yra sėkmingų liberalų kovų išraiška. Net ir šiandien, rašo Siegel, liberalų kovos dėl individo teisių, kai nėra matomos kaip išsikvojamos visuomeninės tvarkos sąskaiton, tebėra labai populiaros, kaip buvo matyti Bork apklausinėjime dėl Aukščiausio Teismo teisėjo tinkamumo.

Tačiau čia ir glūdi visas šiandieninių liberalizmo problemų cimusas. Kadangi liberalizmas imasi ginti asmens autonomiją, jis nesugeba atliepti socialinei suirutėi, kuri vis ryškiau gresia. Liberalizmas nesugeba atliepti, kai laisvė yra piktnaudjojama, rašo Siegel. Jo supratimu didžiausias visuomenės rūpestis Amerikoje liečia ne ekonominius klausimus, ne žmogaus teises, ne gamtos saugą, o baimę dėl socialinės suirutės. Tą puikiai suvokė respublikonai per rinkiminę kampaniją ir kadangi Busho kampanija koncentravosi atliepti šiai baimėi, ryškiai pasisakydami už visų bendruomeninių vertybių išsaugojimą, Bushas laimėjo rinkimus. Siegel supratinu, demokratai rinkimų ne negalėjo laimėti, nežiūrint, kas būtų buvęs jų kandidatas, grynai dėl to, kad jų liberalizmas neatliepia dabartinės visuomenės lūkesčius.

Siegel dabartinį liberalizmą vadina „įstatymišku“ („legalitarian“) liberalizmu, reiškia, pažiūra, kur kiekvieno teisė būti lygiai traktuojama pagal įstatymą būtų skrupulingai prižiūrima, nežiūrint, iki kokio taško tas asmuo pažeistų bendruomeninį saugumą ar vertybes. Pavyzdžiui jis citavo Clevelando buvusį merą Carl Stokes, kuris vedė kovą prieš tokių „įstatymiškų liberalų“ vadovaujamą Teisėnės Pagalbos draugiją. Ši dėl teisinio principingumo priežasčių ėmėsi ginti 150 kartų per metus areštuotą prostitutę. Stokes išskėlė, kad turėdama 25,000 dol. metinių pajamų, ji nekvalifikuojama vargšams taikomai teisinei pagalbai. Be to, argumentavo Stokes, savo takais visuomenė neturėtų ginti „nelegalios veiklos, kuri paverčia mūsų kaimynystę į griūvančius kvartalus“.

I šį kaltinimą Teisėnės Pagalbos draugijos atstovas atsiliepė: „Aš nemanau, kad asmens kriminalinė veikla turėtų paveikti jo kaltumo ar nekaltumo sprendimą ryšium su nauju kaltinimu“. Toks teisinis skrupulingumas, rašo Siegel, užtikrina, kad asmens praieities veikla nebūtų laikoma nei dėsninga, nei prasminga. Ir jei visuomenė nukentėtų tokio teisinio nihilizmo dėka, sako liberalai, tai tik yra kaina, kurią visuomenė turi sumokėti, jei nori turėti civilinių laisvių.

„Ar kas bent minutei prileidžia, kad tokie advokatai tą patį kriterijų pritaiko savuose gyvenimuose?“ Gali būti tikras, jis rašo, kad samdydami asmenį prižiūrėti jų vaiką jie labai atidžiai kreipia dėmesį į to asmens buvusią moralinę veiklą. Šis Stokes ir Teisėnės Pagalbos draugijos pasiūlymas parodo daug daugiau negu tik įstatymo nuprasminimą, pavertimą advokatų žaidimu, kai jis buvo laisvės tvarkymo kertinis akmuo. Šis dialogas parodo, kad yra įvykęs didelis lūžis tarp senojo „New Deal“ liberalizmo, kurio švelniai propaguojamas ekonominis lygiateisiškumas buvo grindžiamas ne individualiomis teisėmis, o visuomenės bendrai laikomomis vertybėmis, ir naujojo, moralinio reliatyvizmo liberalizmo, kuris yra grindžiamas individo teisėmis, stojant prieš visuomenę. Kaip tik toks priartinimas individo teisių, kurios stoji prieš visuomenės bendrai laikomas vertybes, dažnai liberalus priveda prie to, kad jie yra bejėgiai pasmerkti net ir ryškiausiai visuomenę alinančius veiksnius.

Šiandieninis liberalizmas, rašo Siegel, dažnai prieštarauja pats sau. Nors jis skelbia, „moralinių nesaistomumą“ — daryk, ką nori, jis tuo pačiu kviečia žmones jungtis socialinių bei ekonominių tikslų siekimui. Nors jis besąlyginai gina individualios išraiškos teises, kaip laisvę vartoti keiksmažodžius prieš bendrai laikomą vertybių paiešką vėliau, būk tai šis esąs gresmingas individo teisėms. Kaip šiandien igyvendinamas, liberalizmas suteikia maža emocinio pasitenkinimo, kuris plauktų iš bendrai laikomų ir išreiškiamų vertybių.

Kaip pasirodė Dukakio prezidentinėje kampanijoje, liberalizmas nemoka ir savo paties vertybių viešai dalintis, kas galėtų duoti jo palaikytojams taip būtiną emocinį pasitenkinimą. Siegel mano, kad jei Dukakis nebūtų išsiginęs vadinaro „L“ žodžio, o išskėlęs liberalizmo didžiulius pasiekimus asmeninių teisių kovoje, jis būtų galėjęs net ir su liberalo etikete rinkimus laimėti. Bet didžiausia liberalų klaida buvo nesupratimas, ko visuomenė dabar labiausiai reikia. Liberalai piktnosia, kad G. Bush savo kampaniją varė „šalutiniais“ klausimais, kaip lojalumo vėliavai pareiškimu. Bet liberalizmas susinaikino kaip tik tokiais „šalutiniais“ klausimais kaip malda mokyklose ir teisiškai, ne balsuotojų noru, pravartomis „teisėmis“, kaip abortas.

O tie jų ignoruojami „šalutiniai“ klausimai eiliniam pajamų, ji nekvalifikuojama vargšams taikomai teisinei pagalbai. Be to, argumentavo Stokes, savo takais visuomenė neturėtų ginti „nelegalios veiklos, kuri paverčia mūsų kaimynystę į griūvančius kvartalus“.

I šį kaltinimą Teisėnės Pagalbos draugijos atstovas atsiliepė: „Aš nemanau, kad asmens kriminalinė veikla turėtų paveikti jo kaltumo ar nekaltumo sprendimą ryšium su nauju kaltinimu“. Toks teisinis skrupulingumas, rašo Siegel, užtikrina, kad asmens praieities veikla nebūtų laikoma nei dėsninga, nei prasminga. Ir jei visuomenė nukentėtų tokio teisinio nihilizmo dėka, sako liberalai, tai tik yra kaina, kurią visuomenė turi sumokėti, jei nori turėti civilinių laisvių.

„Ar kas bent minutei prileidžia, kad tokie advokatai tą patį kriterijų pritaiko savuose gyvenimuose?“ Gali būti tikras, jis rašo, kad samdydami asmenį prižiūrėti jų vaiką jie labai atidžiai kreipia dėmesį į to asmens buvusią moralinę veiklą. Šis Stokes ir Teisėnės Pagalbos draugijos pasiūlymas parodo daug daugiau negu tik įstatymo nuprasminimą, pavertimą advokatų žaidimu, kai jis buvo laisvės tvarkymo kertinis akmuo. Šis dialogas parodo, kad yra įvykęs didelis lūžis tarp senojo „New Deal“ liberalizmo, kurio švelniai propaguojamas ekonominis lygiateisiškumas buvo grindžiamas ne individualiomis teisėmis, o visuomenės bendrai laikomomis vertybėmis, ir naujojo, moralinio reliatyvizmo liberalizmo, kuris yra grindžiamas individo teisėmis, stojant prieš visuomenę. Kaip tik toks priartinimas individo teisių, kurios stoji prieš visuomenės bendrai laikomas vertybes, dažnai liberalus priveda prie to, kad jie yra bejėgiai pasmerkti net ir ryškiausiai visuomenę alinančius veiksnius.

Šiandieninis liberalizmas, rašo Siegel, dažnai prieštarauja pats sau. Nors jis skelbia, „moralinių nesaistomumą“ — daryk, ką nori, jis tuo pačiu kviečia žmones jungtis socialinių bei ekonominių tikslų siekimui. Nors jis besąlyginai gina individualios išraiškos teises, kaip laisvę vartoti keiksmažodžius prieš bendrai laikomą vertybių paiešką vėliau, būk tai šis esąs gresmingas individo teisėms. Kaip šiandien igyvendinamas, liberalizmas suteikia maža emocinio pasitenkinimo, kuris plauktų iš bendrai laikomų ir išreiškiamų vertybių.

Kaip pasirodė Dukakio prezidentinėje kampanijoje, liberalizmas nemoka ir savo paties vertybių viešai dalintis, kas galėtų duoti jo palaikytojams taip būtiną emocinį pasitenkinimą. Siegel mano, kad jei Dukakis nebūtų išsiginęs vadinaro „L“ žodžio, o išskėlęs liberalizmo didžiulius pasiekimus asmeninių teisių kovoje, jis būtų galėjęs net ir su liberalo etikete rinkimus laimėti. Bet didžiausia liberalų klaida buvo nesupratimas, ko visuomenė dabar labiausiai reikia. Liberalai piktnosia, kad G. Bush savo kampaniją varė „šalutiniais“ klausimais, kaip lojalumo vėliavai pareiškimu. Bet liberalizmas susinaikino kaip tik tokiais „šalutiniais“ klausimais kaip malda mokyklose ir teisiškai, ne balsuotojų noru, pravartomis „teisėmis“, kaip abortas.

O tie jų ignoruojami „šalutiniai“ klausimai eiliniam pajamų, ji nekvalifikuojama vargšams taikomai teisinei pagalbai. Be to, argumentavo Stokes, savo takais visuomenė neturėtų ginti „nelegalios veiklos, kuri paverčia mūsų kaimynystę į griūvančius kvartalus“.

a.j.z.

POETAS BERNARDAS BRAZDŽIONIS IR LIETUVA

Vienas „bendravimo su kraštu“ atvejais

Žodžio laisvę Lietuvoje išleisus iš okupacinio režimo karcerio, galima daryti tikslesnes išvadas apie išeivijos užimtas pozicijas „bendravimo su kraštu“ klausimu.

Nekalbant apie lietuvių komunistų emigracijoje, kurie iki šiol dar tebeseka stalinistine linija, išeivijoje bendravimo su okupuojama Lietuva klausimu balsingiausiai reikiškė kraštutinės mažumos. Viename sparne būrėsi tie, kurie lietuvių tautos labui siekė taikingos koegzistencijos su įsitvirtinusi stalinistiniu režimu, antrame, kurie Lietuvos laisvės labai kratesi nuo bet kokių santykių su Lietuvos žmonėmis. Pirmųjų idėjinę viršūnę išryškino Antano Sniečkaus suligynimas su Vytautu Didžiuoju, antrųjų — raudona plyta, kartu su langu stiklais ikitusi į salę Chicago, kur koncertavo solistas iš Lietuvos. O skelbtoji formulė, ištikimai esame solidarūs su lietuvių tauta, tiksliausiai turėtų išreikšti daugumos nusistatymus.

Nuosaukiotji išeivijos dauguma niekad ryšiu su Lietuvos lietuviams nesikratė, nes, norint išlaikyti solidarumą, reikia jausti tikrą tautos pulsą. Tačiau, iš antros pusės, „solidarumo su tauta“ idėjos teigėjai nepritariai neat-sakingsiems eksperimentams ir su pagrindu nepasitikėjo stalininio režimo rodoma „kultūrinio bendradarbiavimo“ iniciatyva. Į solidarumą su tauta ragino ir poetas Bernardas Brazdžionis.

Poetas vienybėje su publicistu

Viena prasme poetas Bernardas Brazdžionis yra panašus į Kudirką ar Vaižgantą, būtent, kurdamas grožinę literatūrą neleidžia rūdyti ir publicistinei plunksnai. Ir bus diena, geriau, kad ji greičiau ateitų, kai prie poeto Bernardo Brazdžionio poezijos tomų prisiglaus ir žurnalisto Bernardo Brazdžionio publicistikos tomelis, kaip „Tėvynės varpai“ prie Vinco Kudirkos raštų.

Brazdžionis buvo vienas iš tų, kuris norėjo girdėti autentišką lietuvių tautos balsą ir parodyti jam veiksmingą solidarumą. Kas norėjo, tą balsą girdėjo. Girdėjo ir Brazdžionis.

1968 jis rašė: „Juo toliau, juo

JUOZAS KOJELIS

labiau nebesame atskirti nuo savųjų tėvynėje. Matome jų padėtį, suprantame jų pastangas ir jaučiame jų gyvybės pulsą. Mokomės atskirti savą nuo svetimo, pasirinkti nuo pirmo... Noras palaikyti ryšį su savaisiais okupuotoje tėvynėje visų dailis ir nemeluotas. Tik ir čia reiks suprasti, kad neturime atsakyti principo dėl beverčio ar abejotinos vertės blizgčio. Nebijokime danajų, nesanchių dovanas iš svetimųjų malonės, bet negriebkime jų ir glėbį ir nespirkime tuo pačiu metu savųjų, kurie yra atsargūs ir nepritaria staigiams, neapdairiems veiksams. Laisvos tėvynės pasiilgimas vadino ir vadina mus būti rimtais ir išmintingais“.

Buvo ir vėliau gausėjo mūsų tarpe kultūrininkų, prisiglaudusių prie kairiojo sparno, kurie iš aukšto žiūrėjo į politinę veiklą, net rūpestius Lietuvos reikalais priskirdami „nešvarios politikos“ sričiai. Ne toks buvo Brazdžionis. Jau 1963 tarp svarbiųjų išeivių uždavinių jis laikė „kelti balsą ir neleisti užmigtai pasaulio sąžinei. Tai ne tik politikų darbas, bet kiekvieno, kuris dar gyvas savo tautai ir jaučia žmogiską atsakomybę“.

Kai „Christian Science Monitor“ vienas bendradarbis 1969 lietuvių tautą nurasė į žmonių nuostolius, Brazdžionis atsiliepė atričiai ir su įkvėpimu: „Ne, nei! Nelaidokit Lietuvos, jūs, priešai, ir jūs, ramybės ištroškę draugai. Jos gyvybė po ledu, bet pavasario potvynis išsilies viena kartą visu gaivalingumu ir stichine galybe! Lietuva pavergtą, bet gyva!“ Ir kai šiandieną Vingio parke Vilniuje ar Gedimino kalno papėdėje girdime šimtą tūkstantines minias, skanduojančias „Lie-tu-va! Lie-tu-va!“, reikia žinoti, kad tą žodį jau prieš 22-jus metus, t.y. 1966 tautą ir išeiviją ragino skanduoti Brazdžionis — „visų mūsų vienas šauksmas — Lietuva, Lietuva!“

Komunistams Brazdžionis — tautos išdavikas

Dar 1986, apsilankęs Vilniuje, ant vieno pastato mačiau neominėmis raidėmis išrašytą šūki: „Partijos balsas — liaudies

balsas“. Ir kuo kas aukščiau hierarchijoje stovėjo, tuo autoritetingiau liaudies vardu kalbėjo. Lietuvoje tokie vyriausi kalbėtojai buvo komunistų partijos sekretoriai. Tik šiais metais pagal naujus Gorbačiovo potvarkius ir partijos sekretoriai savo balsą kiek prislopino. 1949 m., kai tautos burna ne tik buvo užčiaupta, bet lūpos tiesiog užsiutos, Vladas Niunka, vienas iš žymiausių komunistų partijos funkcionierių, rašytojų suvažiavime Vilniuje Brazdžionį pri-skyrė prie tų, kurie „išsigimė į gėdingus savo tautos išdavikus“.

Poetas Eduardas Mieželaitis, dar nepriklausomoje Lietuvoje pasidaręs komunistu, būsimasis „socialistinio darbo didvyris“ ir Lenino premijos laureatas, tokį pat Brazdžionio pasmerkimą paskelbė eilėmis. 1953 „Tiesoje“ atspausdino eilėraštį „Per pasaulį keliauja: šuva“ — Brazdžionio „Per pasaulį keliauja žmogus“ parodiją. Čia jis Brazdžionį ir visus, kurie priešinosi stalinistinei okupacijai Lietuvoje, vadina tuo šunimi ir kaltina, kad „mūsų liaudžiai ir nugarą taiko“ pistoletu, ir kad „jo ranka jau krauju sutepta“. Mieželaitis irgi kalba prieveirta nutildytos tautos vardu. Jis tariasi ginąs lietuvių tautą nuo „per pasaulį keliaujančio šuns“, kuris „negali nurimti, pakęsti, kad gyvena laisvai Lietuva“.

Šiuo metu negalima pasakyti, ar Mieželaitis tą parodiją parašė savanoriškai ar įsakytas, tik aišku, kad širdies gilumoje jis Brazdžionio poezija gėrėjos, nes viena eilėraščių rinkinėli, pavadinęs Vakaruse, pavadino „Svetimi akmenys (plg. Brazdžionio „Svetimi kalnai“) ir kai kuriuos eilėraščius jis sue-liavo tikrai nusiūrėjęs į Brazdžionį. Brazdžionio „Kalėdų dovanos“ ir Mieželaičio „Ką tau parvežti dovanų?“ beveik dvynukai, tik nevienodo amžiaus — Brazdžionis rašė aštuonerius metus anksčiau.

Partijos balsas nebuvo tautos balsas

Kad stalinistiniai partiečiai Brazdžionį tautos akuse norėjo suniekindi, nesunku suprasti. Tai buvo jų įpareigojimas ir įsipareigojimas. Bet šiame atvirumo laikotarpyje būtų įdomu išgirsti, kodėl toks rimtas lite-

Poetas Bernardas Brazdžionis su rašytoja Ale Rūta (kairėje) ir Edita Nazaraite, poete iš Kanados, LF bičiuliu Los Angeles suorganizuotame literatūros vakare gruodžio 3 d.

ratūros tyrinėtojas kaip Vytautas Galinis, Brazdžionio kūryba laikė „kapų ir grabų poezija“ (1957) ar Vytautas Vanagas, jau atvirumo vėjams pradėjus pūsti, 1987 m. Brazdžionį dar aptaria kaip „klerikalinės spaudos“ redaktorių ir bendradarbių, kurio „hitlerinės okupacijos metų ir emigracinėje kūryboje yra anti-tarybinių motyvų“. Tuo tarpu apie Antaną Vaičiūlaitį rašo, kad jis buvęs tik „katalikų spaudos bendradarbis“, o apie Antano Gustaičio „antitarybinius motyvus“ net neužsimena.

Kad partijos balsas nebuvo tautos balsas, gerai suprato istorinė atsakomybė prisiėmusios išeivijos dauguma. Šiandien tai pripažįsta ir partiečiai, kurie Stalir o tarnybai nebuvo atidavę savo sąžinį. Taigi stalinizmas nepasisekė Brazdžionio atskirti nuo tautos. Mat, Brazdžionis nebuvo išėjęs iš tautos. Jis ten buvo visą laiką. Išeiviją pasiekdavo žinios, kad Brazdžionio eilėraščiai Lietuvoje slapta perrašinėjami, o kontrabanda keliu ten patekė jo eilėraščių rinkiniai eina iš rankų į rankas, kol visai susidevi. Brazdžionis tapo tautos legenda, ir jaunimo tarpe išsivystė Brazdžionio kultas. Būreliais susirinkę skaitė Brazdžionio eiles ir darė piligrimine kelionės į jo gimtinę Stebeikėlius.

Laisvoji pogrindžio spauda patvirtino tas žinias. Iš tos spaudos suzinome dar daugiau: už Brazdžionio eilėraščių davimą kam nors skaityti grėsė Sibiras. Tai savo kalboje teisme 1960 patvirtina nuteista seselė Danutė Mušinskaitė: „Kaltinama aš, kad daviau skaityti Brazdžionį“, bet „Brazdžionio kūryba labai mėgstu“. „Kaltinama aš, kad multiplikuavau ir platinau kitą Brazdžionio rinkinį „Didžioji kryžkelė“. Pogrindžio

spauda taip pat pranešė, kad kartu su Girniaus, Maceinos, Ylos, Brizgio, Krupavičiaus, Prunskio, Gliaudos knygomis valdžios žandarai konfiskavo ir užtikts Brazdžionio eilių rinkinius. Brazdžionis visada maloniai sutikdavo visus iš Lietuvos atvykusius kultūrininkus, neklusdamas, — partietis ar ne. Tačiau gundomas per valdžios malonę su savo kūryba grįžti į Lietuvą, nedviprasmiškai atsakydavo: „man grįžti nereikia. Aš ten esu“.

Pogrindžio spauda aprašo tikinčių jaunuolių piligrimine kelionę į Stebeikėlius 1981 m. Čia jie prie sunaikintoje sodyboje išlikusios kriaušės pastatė kryžių su pritvirtinta Šv. Mergeles skulptūre. Partiečiai tą kryžių nuvertė. Ta pati spauda nurodo priežastis, kodėl Brazdžionis yra tapęs gyvą gyvosios lietuvių tautos ligenda: „Abiejų okupacijų metais jis atidavė visą savo poetinį talentą kelti tautiečių dvasiai, žadinti šventai vilčiai, kad ir po Stalino vagonų ratais, ir po Rainių, Pravieniškių, Černavės lavonų krūvomis išliks Lietuva gyva. Juodžiausio teroro naktį Tautą pasiekdavo drąsinantis poeto balsas: „Šaukėm lietuvių burtis prie lietuvių / Ir gvą širdį prie gyvos širdies“.

spauda taip pat pranešė, kad kartu su Girniaus, Maceinos, Ylos, Brizgio, Krupavičiaus, Prunskio, Gliaudos knygomis valdžios žandarai konfiskavo ir užtikts Brazdžionio eilių rinkinius. Brazdžionis visada maloniai sutikdavo visus iš Lietuvos atvykusius kultūrininkus, neklusdamas, — partietis ar ne. Tačiau gundomas per valdžios malonę su savo kūryba grįžti į Lietuvą, nedviprasmiškai atsakydavo: „man grįžti nereikia. Aš ten esu“.

Pogrindžio spauda aprašo tikinčių jaunuolių piligrimine kelionę į Stebeikėlius 1981 m. Čia jie prie sunaikintoje sodyboje išlikusios kriaušės pastatė kryžių su pritvirtinta Šv. Mergeles skulptūre. Partiečiai tą kryžių nuvertė. Ta pati spauda nurodo priežastis, kodėl Brazdžionis yra tapęs gyvą gyvosios lietuvių tautos ligenda: „Abiejų okupacijų metais jis atidavė visą savo poetinį talentą kelti tautiečių dvasiai, žadinti šventai vilčiai, kad ir po Stalino vagonų ratais, ir po Rainių, Pravieniškių, Černavės lavonų krūvomis išliks Lietuva gyva. Juodžiausio teroro naktį Tautą pasiekdavo drąsinantis poeto balsas: „Šaukėm lietuvių burtis prie lietuvių / Ir gvą širdį prie gyvos širdies“.

Laisvoji pogrindžio spauda patvirtino tas žinias. Iš tos spaudos suzinome dar daugiau: už Brazdžionio eilėraščių davimą kam nors skaityti grėsė Sibiras. Tai savo kalboje teisme 1960 patvirtina nuteista seselė Danutė Mušinskaitė: „Kaltinama aš, kad daviau skaityti Brazdžionį“, bet „Brazdžionio kūryba labai mėgstu“. „Kaltinama aš, kad multiplikuavau ir platinau kitą Brazdžionio rinkinį „Didžioji kryžkelė“. Pogrindžio

Brazdžionis — dvasinės revoliucijos priekyje

Be Brazdžionio, Lietuvoje populiarūs ir kiti išeivijos poetai, kaip Aistis, Bradūnas, Nagys, Niliūnas, tačiau dvasinės, nekruvinos, revoliucijos gretose, kuriose žygiuoja pogrindininkai, politiniai kaliniai, tremtiniai ir virš kurių (Nukelta į 4 psl.)

BALTASIS BANGINIS

HERMAN MELVILLE

ROMANAS

Išvertė P. Gaučys

94

Atsitiko, kad betriūsdamas prie pilkojo gintaro išėmimo vienas jūreivis išsisuko ranką ir kuriam laikui paliko nedarbingas. Pipas laikinai turėjo jį pavaduoti.

Pirmą kartą išėdė ir Stubbo valtį, Pipas labai jaudinosi, bet jo laimei tą kartą išvengė susidūrimo su banginiu ir laikėsi gana gerai. Tačiau Stubbas, jį stebėjęs, jam patarinėjo apsišarvuoti drąsa, kurios jam dažnai reikiėsia.

Per kitą išvyką jis turėjo irtis prie banginio. Tą akimirka, kai jį įsismeigė perstėkė, banginis smogė savo įprastinį smūgį kaip tik po suolu, ant kurio sėdėjo vargšas Pipas. Staigiai užkluptas, juodukas pašoko į orą su irklų rankoje ir tūp nelaimingai, kad jo krūtinės atsitrėnkė į virvę ir jį nuvilko už borto ir, krisdamas į vandenį, jis pasijuto supančiotas. Tą pačią akimirka sužeistasis banginis kaip pamišęs leidos bėgti, virvė ūmai įsitempė ir staiga vargšas Pipas, apdrabsytas putomis, pasirodė įvyniotas į virvės mazgus ir žiauriai velkamas, jai kelis kartus apsisukus aplink jo krūtinę ir kaklą.

Taštegas stovėjo priekyje ir visas liepsnojo medžioklės įkarščiu. Jis nekentė Pipo už jo tingumą. Ištraukęs valtį peilį iš makštų, jo aštrius asmenis uždėjo ant virvės, ir pasisukęs į Stubbą, klausiamai suriko:

— Nupjauti?

Tuo tarpu pamėgęs Pipo veidas aiškiai sakė: „Dėl

Dievo meilės, nupjauk!“

Visa tai įvyko akimirkoje, visa scena neužtruko nė pusės minutės.

— Tebūnie prakeiktas! Nupjauk! — sumarėjo Stubbas.

Tuo būdu buvo prarastas banginis ir išgelbėtas Pipas.

Kai vargšas juodukas atgavo samonę, jis pavirto igulos keiksmų ir pajuokos objektu. Ramiai leides tiems keiksmams išgaruoti, savo ruožtu Stubbas tiesiai ir paprastai iškeikė Pipą oficialiai. Po to jam davė kele-tą patarimų:

— Pip, niekados nešok iš valties, išskyrus... — ir visa buvo labai neaišku, kaip dažnai yra su gerais patarimais. Tavo šūkiu banginių medžioklėje turėtų būti: „Būk pilipęs prie valties!“, tačiau retkarčiais „Šok iš valties!“ yra dar geriau.

Paskui, įsisamoningas, kad jis duoda Pipui per plautų leidimą iššokti iš valties, jis baigė griežtai įsakydamas:

— Pip, stipriai laikykis valtyje, arba, dievaži, aš daugiau tavęs nebetrąksiu iš vandens. Tad būk atsargus! Mes negalime sau leisti prabangos netekti banginių dėl tokių tinginių, kaip tu. Alabamoje už banginį mes gausime trisdešimt kartų daugiau negu už tave, Pipai. Atsimink tai ir niekad nešok iš valties.

Tais žodžiais Stubbas netiesiogiai norėjo pasakyti, kad nors žmogus myli sau panašius, jis vis tiek palieka pinigų darąs gyvulus, ir kad šitas palinkimas kartais gali būti klūtiš pasireiškį jo prigimtam gerumui.

Bet visi mes esame dievų rankose, ir Pipas vėl pašoko į vandenį. Tai įvyko labai panašiose į pirmąjį atvejį sąlygose. Tačiau šiuo kartu neužkludė virvės ir, banginiui pradėjus bėgti, Pipas atsidūrė užpakalyje, jūroje. Bet, ai! Stubbas išlaikė savo žodį.

Buvo puiki, žydri diena. Rami ir šalta raibuliuojanti jūra tiesėsi ligi horizonto kaip plonyteliausio aukso plokštė. Išklidama ir nukrisdama tarp bangų, juoda Pipa galva atrodė kaip tamsus gvazdikas. Jam nukritus į vandenį, nepakilo joks peilis. Nesperm-daujamas, Stubbas jam atsuko nugarą, o banginis lėkte lėkte. Per tris minutes viena bekrasčio vandenyno mylia nutiso tarp Stubbo ir Pipo.

Kai jūra rami, plaukti atviram vandenyne prityrusiam plaukėjui yra lengva. Tačiau baisi vienuena nepakeliamas. Smarkus yra susikaupimas į save patį tokioje beširdėje begalybėje, kas, o mano Dieve, galėtų jį išreikšti? Pažiūrėkite, kap jūreiviai, kai maudosi ramioje jūroje, laikosi arti laivo, teplaukioja tik išilgai jo šonų.

Tačiau ar Stubbas iš tikrųjų paliko likimo valiai juoduką? Ne. Bent taip jis negalvojo. Dvi valtys sekė jį iš paskos, ir jis tarė, kad jos neužtruks surasti Pipą ir jį išgelbėti. Banginių medžioklėje nekėninkai bailiai, panašiai ar dar daugiau kaip karo laivynai. Tačiau nepaisant visko, šis jausmas nėra bendras visiems žvejams, nes jie dažnai atsiduria pavojuose ir žino, kas yra baimė.

Bet atsitiko, kad valtys, apie kurias galvojo Stubbas, nepamatė Pipo ir, pastebėjusios banginius, leidosi juos vytis. Pagaliau visiškai pripuolamai jį išgelbėjo „Pequodas“. Nuo to laiko Pipas kaip pamišėlis klajojo po laivo denį ir visi pradėjo tikėti, kad jis prarado protą.

Labai griežtai negalima peikti Stubbo pasielgimo. Panašūs dalykai nėra reti banginių žvejyboje. Netrukus pamatysime, kad panašius apleidimas buvo skirtas ir man pačiam.

(Bus daugiau)

KAS NUOŠIRDUS, KAS APSIMETA?

VYTAUTAS VOLERTAS

Kas neverčiamas nusikerta ranką ir iš skausmo nerauda? Kiek vagių, sąžinės sugraudintų, gražina pasisavintą daiktą? Ir turbūt nėra alkstančio, per langą išmetančio duonos kepalą. Tik didelės tragedijos veda prie panašių veiksmų.

Visam Pabaltijy ir Lietuvoje įvykiai yra maišomi skylėtaišaukštai, — kai kas prasineria, kai kas užkliūva. Štai nebuvo leista atsikurti savarankiškam olimpijadiniam Lietuvos komitetui, bet radio mėgėjai gavo teisę naudoti tuos pačius signalus, kuriuos naudojo nepriklausomybės metais. Gruodžio 19 d. A. Brazauskas, pirmasis sekretorius, viešoje kalboje pavadino Molotovo-Ribbentropo pakta agresija prieš Lietuvos respubliką, o po dviejų dienų pareiškė, kad Lietuvos okupacija „vis dėlto buvo mūsų pažangos metas“, neskaitant daugelio nemalonių įvykių. Lietuvoje esą ruošiami nutarimai, kurie turėtų kompensuoti Sibiro tremtiniams padarytą žalą, sugrąžinti prarastą turta ir iki šiol tremty esantiems palengvinti grįžimo į Lietuvą sąlygas. Bet pragyvenimas diena dienos sunkėja, ir pats A. Brazauskas pabrėžė, kad pirminis uždavynys Lietuvoje esąs gyventojų maistu aprūpinimo pagerinimas, nors mėsos ir pieno produktai netrukdomai keliauja į Sovietų Sąjungą.

Tai vis valdžios pareiškimai. Sovietiškos valdžios pakanka. Ir

POETAS

B. BRAZDŽIONIS

(Atkelta iš 3 psl.)

plevena Stalino-Hitlerio suokalbio lietuvių tautos aukų vėlės, jų visų priekyje žygiuoja Maironio ir Brazdžionio kūryba.

Kad tai nėra retorika, o tikrovė, tegu paliudija gautas Amerikoje laiškas iš Lietuvos: „kai tūkstantinė minia sąjūdžio suvaziavimo metu, 3 val. nakties, laukiant rinkimų rezultatų, skandavo: Brazdžionį, Brazdžionį, ir skaičiau, skaičiau, kiek tik turėjau, Brazdžionį. O Vilniaus katedros gražinimo dieną, irgi beveik jau naktį, prokeltoriaus apšviestas miniu minias, skambėjo katedros aikštėje „Aš čia — gyva“. Televizija transliavo visai Lietuvai. O nepamirštas gaudulingas koncertas Kauno arkikatedroje bazilikoje, taip pat televizijos transliuotas, ten skambėjo (Brazdžionio) „Tremtinio malda“. Po koncerto arkikatedroje pasipylė telefono skambučiai, pageidavimai iš kitų Lietuvos bažnyčių jau su vietiniais bažnyčių chorais, kad skambėtų Brazdžionio poezija. Jau buvo tokie koncertai Utenoje, Andrioniskyje, Vepriuose. Po advento vėl prisidės“. Taip rašo komunistų partijos narys.

Tai taip. Ne Sniečkus, kurį antruoju staba, šalia Stalino, norėjo Lietuvoje paversti staliniečiais ir kurį Vytautui Didžiajam išveivijoje bandė prilyginti kairiuoju liberalų būrelis, bet Brazdžionis yra tapęs dvasiniu lietuvių tautos vadu. Sniečkaus, antro „Vytauto Didžiojo“, niekas šiandien nebemini. Brazdžionis, stalinistų sukurta „kultūrinio bendradarbiavimo“ planą vadinę danųjų davanomis „iš svetimųjų“ malonės“, o entuziastiškus rėmėjus šioje pusėje išpėjęs nesėsti į „kiaurą laivą“ (1963), tapo populiariausias žmogus Lietuvoje.

Brazdžionis buvo teišus, ir todėl šiandien tauta su Brazdžioniu.

centro komitetas, smarkiausias botagas, ir ministariai, tikrieji biurokratijos varovai, ir Aukščiausioji taryba, sudaryta iš miestų, miestelių komunistų bei paprastų darbininkų iš įmonių ir kolūkių, tačiau ištikimū, ir tarybos prezidiumas, kuriame arklų šerėjų nėra, o buriasi tik turėję teisę gerosiose pirtyse maudytis ir specialiose parduotuvėse be eilių pirkinėtis. Tačiau įdomu, kad XII.19 vykusiuose rinkimuose į vietines partijos ir administracijos viršūnes Lietuvoje yra buvę daug pasikeitimų: po kelis kandidatus vienai pozicijai, daug pralaimėjusių senų moterų, daug pralaimėjusių moterų. (Buvo žinoma, kad iškilusios moterys atrodydavo sunkiau sukalbamoms ir piktesnėms engėjos už vyrus). Lietuvoje smalsiai speliuojama kaip kovo pabaigoje vyks Aukščiausios tarybos rinkimai, kokius jie atneš rezultatus.

Žvilgsniai aplink

Užuolankomis suka ir laisvės siekiančių sąjūdžių takai. Štai Estijos Liaudies fronto atstovas Romos dienraščiui „La Republica“ aiškines, kad Estijos parlamentas, paskelbęs krašto suverenumą, nereiškęs atsiskyrimo nuo Sovietų Sąjungos. Estai tik nori patys nuspręsti, kaip jiems geriau tvarkytis. „Patiems nuspręsti“ galimybė yra nesuprantama, esant Sovietų Sąjungos dalimi. Labai panašiai kalba ir Lietuvos Persitvarkymo sąjūdis.

Vietinės valdžios turi vingiuoti, — jos bijo savo žmonių, kad nebūtų išmesti ir suniekinėti, įvedus naują rinkiminę sistemą, jos saugojasi Maskvos. Po 70 metų melo, kurin įnašą, gal net žymų, atidavė ne vienas dabartinis okupuotos Lietuvos administratorius, sunku staiga pasitikėti Kremliumi, sunku pasitikėti pačiu savimi. Pagaliau šie „ne vienas“ net nelaiko melo melu, — tai esanti viena iš veiksmingų valdymo priemonių.

Laisvės siekią sąjūdžiai turi žvalgytis aplink, nes jiems nėra aiškiai žinoma, kas nuoširdus, kas tik apsimetęs. Vienas dalyvis prieš tris savaites asmeniškai pareiškė, kad „Mitkinas išmestas, Lietuvoje generalgubernatoriaus daugiau nebus“, tačiau tas pats asmuo skundėsi, kad rusai Pabaltijo nesupranta. Ukrainiečiai miega. Tik gudai pritarią, nes patys atbunda ir nori daugiau laisvės. Be to, ir Leningrado rajonas yra baltiečių remias. (Didelė naujiena — V.V.). Ar Gorbaciovas, gal priverstas, gal sava valia, nepakeis nuomonės? Ar jis išliks? Tubūt šitai trukdo žmonėms prisiminti Kalantą ir kitas milžinų aukas Lietuvos laisvei, nes apie jas tautiškuo pakilime nekalbama. Baimė? Tačiau paskutiniu metu mažai kalbama ir apie Lenina, kuris judėjimo pradžioje buvo madingas.

Tiesa, arti dviejų milijonų parašų Lietuvoje (arti 4 milijonai visam Pabaltijy), protestuojant prieš skubotą TSRS konstitucijos svarstymą, galima laikyti plebiscitu, pasisakančiu už Lietuvos nepriklausomybę. Reikia tik stebėtis, kad vakariečiai į tai mažai dėmesio kreipė. Juk tai 50% visų gyventojų, iskaiciuojant mažamečius vaikus.

Duona ir pastogė

Okupacija žmonėse paliko savo ženklus, atbukindama dali gyventojų. Jei rimtai pri-

Atlantoje lietuviai sutinka Naujuosius Metus. Iš kairės: J. Janušaitis, R. Česonienė, prof. dr. P. Zundė, Danutė Siemaškiene, Valdas Kazlauskas, Veronika Janušaitienė, Dalė Kazlauskienė, Rimas Česonis, Ramunė ir Ričardas Badauskai, Algis ir Gražina Mieliauskai.

reiktų, kiek ryžto ir aukos rodytų net ši protestą pasirašiusieji? Jų didelė dalis taikstėsi prieš visų potvarkių, savo gyvybę saugodami, Sibiro vengdami, daugelis tylėjo, kad būtų negirdimi ir nematomi. Iš baimės atsiskakė religijos, metrikavosi civilinėse įstaigose, nekrikštijo vaikų, pradėjo tikėti negudriai antireliginei propagandai. Reikėjo duonos, pastogės ir drąsūžio, į ten kreipė savo rūpesčius ir mintis. Jie netyčiomis tapo materialistais, individualistais. Kadangi spauda, įskaitant žurnalus, kalbėjo tik netiesa, jie nustojo skaityti. Įkyrėjo saviveikla, raudonieji kempeliai, mitingai, spalio revoliucijos ir gegužės pirmosios eisenos. Slapstymasis, maisto medžioklės, juodoji prekyba, aprūpinant šeima, daugeliui tapo vieninteliais gyvenimo viškeliais. Pamirškime laisvę, kuri neatkūša duonos, pamirškime teatrą, kurįame, mums batų neturint, aktoriai demonstruoja prabangiškesnius drabužius, pamirškime Dievą, mus apleidusį, okupantų padedantį, pavojun stumiantį. Pamirškime viską, tik ne prielankumą, ne tyliėjimą, ne durų rūpestingą užsiraikinimą.

Tokių žmonių, gerų ir nekaltingų, yra daug. Iki kurio laipsnio galima jais remtis? Pagaliau Maskva sau rankos nepjau ir juokais Pabaltijo neatsisakys. Kiekvienam jos diktatoriui tai būtų teritorijos praradimas, savo vardo sutėrimas rusų tarpe. Yra sunku ir nemažo aruodo atsiskakinti, nes iš Pabaltijo Rusijon viešai ir slapta teka maisto gėrybės, skanėnės už rupią duoną, taip reikalingos, taip būtinos. Juk rusai, nenueigiant kai kurių jų gerų ir pusegių savybių, gyvenimo tvarkytis nemoka. Tik labai didelė ekonominė ar kitokia karalstrofa Pabaltijy atpalaiduotų nuo Sovietų Sąjungos. Viena iš tokių — „neuztvenkiamas upės bėgimas“, jaunų žmonių nesugaludyta sąžinė, geresnis Vakarų pažinimas ir savo gyvenimo palyginimas su kitų. Tik pasipriešinimas tolimesniam grimzdimui skurdan ir atsilikimam.

Tai ar gali laisvėjimo sąjūdžiai žygiuoti nesikraipę ir nesiukinėję, kai po kojomis yra tik ištempta virvė, kai V. Landsbergis Aukščiausios tarybos posėdy maldauja Lietuvai savarankiškumo, o Čekuolis siunčia ištikimybės telegramas Maskvai? Juk abu yra sąjūdžio žmonės. O gal tonko mišinio reikia? Mums sunku orientuotis, jis žino geriau. Mes matome, kad okupuotoje Lietuvoje papūtė geri vėjai, kad prispaūla palengvėjo, kad Gorbaciovas bent iki šiol parodė žmogaus bruožų, kad reikia padėti, ten, kur, padedant Lietuvai, neriemiame Sovietų.

Dideles pastangas ir ryžtą liudija du dokumentai: „Lietuvos ekonominio savarankiškumo koncepcija“ ir „Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos Konstitucija“ (projektas). Abu dokumentai yra paskelbti atskirais leidiniais. Didelio

MŪSŲ KOLONIJOSE

Atlanta, GA

JAU KIAI SUTIKTI NAUJIEJI METAI

Atlantos dideliame mieste yra gyva, nors nedidelė, lietuviškoji salelė — Lietuvių Bendruomenės apylinkė, kuri bando surasti čia gyvenančius lietuvius, kad ir mišrių šeimų, ir juos suburti į viena, lietuviškai galvojančią šeimą. Kiek sąlygos leidžia, čia Lietuvių Bendruomenė bando išvystyti ir kultūrinę bei politinę veiklą. Įvairiomis progomis susiburiama ir gražiam pabendravimui.

Viena iš tokių susibūrimų proga ir yra Naujųjų Metų sutikimas. Didžioje lietuvių kolonijoje tokių Naujųjų Metų sutikimai vyksta salėse. Jūs ruošitės organizacijos. Tačiau paskutiniais metais jaučiamas pavargimas. Mažesniuose telkiniuose ši graži tradicija praktikuojama tik atskirų šeimų, kur susiburia patys artimiausieji.

Taip nutiko ir Atlantoje. Naujųjų Metų sutikimas vyko Lietuvių Bendruomenės apylinkės pirmininko Rimo ir Romos Česonių gražioje namuose. Svečių nedidelis būrinis. Patys artimiausieji, tačiau patys veikliausi bei ruošininkai, LB apylinkės kūrėjai.

Viešint Atlantoje, buvo malonu dalyvauti Atlantos lietuvių bendruomenininkų tarpe, su jais susipažinti ir pasidalinti šio nedidelio lietuvių telkinio rūpesčiais. Susipažįstame, su labai maloniais žmonėmis: Liutavaru ir Danute Siemaškais, buv. New Yorko gyventojais, Algiu ir Gražina Mikulskiais, čia atkiliusiais prieš keliolika metų iš New Jersey, Valdu ir Dalia Kazlauskais, čia įsikūrusiais, atvykus iš Toronto, Kanados, prof. dr. Prano Zundė, mokslininku, ilgai čia gyvenančiu atvykusiu iš Washingtono.

Valdas ir Dalė Kazlauskai ir prof. dr. Pranas Zundė ir yra pirmūnai, kurie bene prieš dvylika metų ėmėsi iniciatyvos suburti čia gyvenančius lietuvius ir įsteigė LB Atlantos apylinkę, kuri ir dabar rodo gyvastingumą. Prof. dr. Pranas Zundė — stipri intelektualinė pajega. Jis yra LB šios tarybos narys, pirmą kartą išrinktas iš šios apylinkės. Praėjusią vasarą dalyvavo PLB Kultūros kongrese, Kanadoje, ir dalyvavo kaip paskaitininkas svarstybose. Praėjusių metų rudenį, kviestas Lietuvos Mokslo akademijos, viešėjo okup. Lietuvoje ir skaitė moksline paskaitas iš savo srities. Prof. dr. P. Zundė ilgesni laiką gyveno Vakarų Vokietijoje ir ten septynerius metus vadovavo Vokietijos LB krašto valdybai. Jo ryžtu ir pastangomis buvo įkurta Vasario 16 gimnazija. Buvęs JAV LB krašto valdybos pirmininkas Algimantas Gečys yra išsireiškęs, kad, jeigu ne prof. dr. P. Zundė, vargu šiandien turėtume Vasario 16 gimnaziją. Ir Atlantoje jis yra didelė visuomeninio darbo jėga. Didelio

takto, plačios tolerancijos žmogus, daug padedąs ir šiai LB apylinkėi. Tad šiame susibūrimo turėjome progą plačiau žvilgtelėti į visą mūsų išveivijos lietuvių gyvenimą.

Ir koks pasaulis mažas. Šiame siaurame ratelyje sutikome Danutę Siemaškiene, beveik parapietę iš Lietuvos. Gražina Mikulskienė ir Dalė Kazlauskienė, buvusias hanaviškes, tuo metu dar pradžios mokyklos mokinukes, paskutinį kartą sutiktas ir matytas prieš 40 metų. Tad ir šnektų, šnektelių, nuosirdžių ir malonių nestokojome.

Svečiams susirinkus ir šaunias vaišes, paruoštas malonių šeiminių Rimo ir Romos Česonių, pradėjus, Rimas Česonis pasveikino svečius ir drauge supažindino su Veronika ir Jurgiu Janušaičiais, viešniais Atlantoje pas dukrą ir žentą Ramunę ir Ričardą Badauskus, taip pat dalyvaujančius N. M. sutikime. Besivaikindami turėjome progą iškalbėti PLB pirmininko dr. Vytauto Bieliausko, grįžusio iš okup. Lietuvos ir dalyvavusio sąjūdžio seime, labai įdomios kalbos bei komentarų. Įrašys-pokalbis buvo parūpintas Rimo Česonio.

Lygiai dvyliką valandą pakeilime šampano taures, vieni kitam palinkime laimės ir sveikatos ir gražiai visų giedamas nuskamba Lietuvos himnas. LB pirmininkas Rimas Česonis taria žodį, prisimindamas kovojančią lietuvių tautą, siekiant laisvės ir nepriklausomybės, ir pažymi, kad į šią kovą jungtis turime visi laisvojo pasaulio lietuviai, teikdami visokeriopą pagalbą. Visiems Atlantos lietuviams bendruomenininkams palinkėjo ištuermės ir sėkmės lietuviškuose darbuose. Žodžiai pakvietė ir žurnalistas Jurgis Janušaitis.

Svečias padėjo maloniems šeiminiams už sudarytą progą artiau susipažinti su šio telkinio veikliaisiais lietuviams, padėjo už svetingą visų priėmimą. Pasidžiaugė gražia šio telkinio lietuvių darbu, gražiū sugyvenimu bei veikla. Jis pakartojo mūsų žymaus rašytojo Vytauto Atlanto paskelbtą šūkį: „Ir vienas lietuvis — Lietuva“. Panašiai yra ir su Atlantos lietuviams, jų ne daug, bet dažnai prabyla apie Lietuvą svetimtaučiams gera informacija, Lietuvos problemų pristatymu.

Kas be ko, štai balsingieji Mikulskiai, Kazlauskai, Česoniai ir Siemaškai bei kiti dalyviai sudainuoja gražių, širdžiai mielių, lietuviškų dainų. Nepastebėjome, kai jau keletas valandų ir Naujųjų metų. Skirstėmės dėkingi mieliems šeiminiams Rimui ir Romai Česoniams už gražų Naujųjų metų sutikimą, ir kiekvienas širdyje nesėmęs viltį, kad ir mūsų tėvynei Lietuvai, anot Rimo Česonio žodžių, išauš laisvės rytmetis.

Jurgis Rimtautas

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX GREIT
REALTORS PARDUODA

RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6169

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamas.

Namų apžiūrėjimui

Sekmadienį, sausio 15 d., 1 - 4 v. p.p.

11248 S. St. Louis, visai naujas 3 mieg. mūrinis „bi-level“ namas su 1-3/4 prausyklos; L formos valgomasis; įrengtas rūsys; šeimos kamb. su židiniu. „Thermal“ langai; aluminio „trim“, daug priedų. Skubėkite.

8617 S. Kilbourn, Gallagher & K. Henry „bi-level“ 7 kamb. mūrinis namas. 4 dideli mieg., 2 prausyklos; valg. kamb.; gražus šeimos kamb.; įvažiavimas šone; 2 auto. garažas; aluminio „trim“, daug priedų. St. Bede parapija. Skubėkite apžiūrėti!

No. 359 — 63 & Pulaski — \$59,900, 6 kamb. namas; 3 mieg. kamb., moderni virtuvė; 1 1/2 prausyklos; įrengtas rūsys; aluminio „trim“; 2 auto. garažas su automat. atidarymu, nauja šildymo sistema; patio, labai švarus. Skubėkite!

No. 372 — 63 & Narragansett — \$75,500, vieno sav. 27 metų „ranch“ namas; 3 dideli mieg. kamb.; 20 pėdų virtuvė su žuolinėmis spintelėmis; nauja šildymo šaldymo sistema; naujas stogas; didelis kiemas; pusė bloko iki Jewel parduotuvės, banko, autobuso, gydytojo, restorano. Skambinkite dabar!

AR NORITE PARDUOTI?

Savo namą galite parduoti, tik pasikambinkite telefonu. Mūsų pardavėjai skambina jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Vam įvertinimui skambinkite skubiai — dabar.

O'BRIEN FAMILY REALTY
Tel. — 434-7100

OLSIK & CO., REALTORS

1180 State Street
Lemont, Illinois 60439
(312) 257-7100

Namų apžiūrėjimui, sekmd., sausio 15 d., 1 - 4 v. p.p., 715 East St., Lemont. Paskambinkite, nurodysim kelią į tą žavų 2 mieg. kamb. namą. Ištas rūsys, išremontuota virtuvė su naujomis spintelėmis, atvira veranda, daug priedų. \$73,500.

Kontraktoriaus svajonė Lemonte! Pagrindiniai išremontuoti mūrinis pastatas, komercinėje zonoje: raštinės, parduotuvė, auto. statymo aikštė. Arti I-55. Galimybė įsigyti daugiau žemės. \$178,800.

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

GREIT IR SAŽINGAI PATARNAUJAME PIRKIME BEI PARDAVIME NUOSAVYBIŲ.

Nemokamai įkainuojame jūsų nuosavybę, taip pat pristatysim pagal pageidavimą, sąrašą parduodamų namų jūsų ieškojimo apylinkė, mieste ar priemiesčiuose. Sinteresuoti prašau skambinti ar užėiti pas

BUDRAITIS REALTY
6600 S. Pulaski
767-0600

CMIECIK REALTORS
7922 S. PULASKI RD

DANUTĖ ŠČERBAITĖ MAYER

284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti savo nuosavybę per Amerikos populiariausią agentūrą, prašome skambinti Danutėi Ščerbaitei Mayer dėl sąžiningo patarnavimo ir veltui jūsų namų įkainavimo.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio žalos.

FRANK ZAPOLIS
3206 1/2 West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI

Turū Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

655-2020
KLAUDIUS PUMPUTIS

leškau moters prižiūrėti seną

moterį dienomis, Marquette Parko apylinkėje. Skambinti Genei Cleland, tel. 331-0999 po 6 v.v.

GOVERNMENT JOBS!

\$18,037. to \$69,405.
Immediate Hiring!
Your area. Call (Refundable)
1-518-459-3611 Ext. F 664A
for Federal List 24 HRS.

The New Four Seasons Hotel is Filled With Dedicated, Highly Respected Professionals. And The Guests Are Pretty Impressive, Too.

Creative, Articulate, Warmly accommodating. Just some of the attributes Four Seasons staff possess that have created our enviable service reputation. We respect talent for giving meaningful service. We offer valuable training, personal incentive and a comfortable, supportive working environment. Career bene-

fits are considered the best in the business. Our guests expect nothing short of perfection from Four Seasons service—you might be just the person to provide it. Apply to your local Illinois Job Service Office between 9 AM and 5 PM, January 16-20, or to P.O. Box 11431, zip code 60611-9747.

Positions Available
Wait Staff Cullinary Staff Cashiers Beverage Servers
(Formal Dining Room, Host/Hostess Bartending Staff Banquet Staff
Cafe & Room Service) Stewards

Four Seasons Hotel
CHICAGO

GENRIKAS SONGINAS

VILNIAUS KRAŠTO LEGENDOS

Tik dabar ši knyga išėjo iš spaudos, 128 psl., kietais viršeliais su aplanku, kuris pieštas dail. Ramintos Lapšienės. Tai legendos, per eilę metų parašyti pasakojimai, girdėti iš žmonių ar atkurti autoriaus, pasiremiant kur nors rastais duomenimis. Ši knyga gražiai išleista Songino anūko Lino Raslavičiaus pastangomis. Kaina su persiuntimu 10 dol. Illinois gyventojai dar pridėda 64 centus valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

Dr. Jonas Prunskis su buvusiu prezidentu Fordu.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ IR PAGALBA LIETUVAI

Prieš Kalėdų šventes JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba išsiuntė tūkstančius laišku lietuviams, prašydama skubios paramos okup. Lietuvai. Laiške nurodoma, kad norima sudaryti Lietuvai pagalbos fondą bent iš 250,000 dolerių. Pinigai reikalingi išleisti A. Šapokos Lietuvos istorijai, tiksliau sakant, tos istorijos išleidimui Suomijoje nupirkti popieriaus, nes Lietuvoje jo yra didelis trūkumas, jo negalima gauti, o Suomijai reikia mokėti dolerius, nes rusų rubliai ten nepriimami. Istorijos norima išleisti 200,000 egz. ir ją išdalyti mokykloms ir visuomenei.

LB užmojis sveikintinas. Pagalba Lietuvai labai reikalinga. Praėjusią vasarą, lankydamasis Lietuvoje, kalbėjau si Kaune Laisvės alėjoje su jaunimu ar vidurinio kartos žmonėmis, baigusiais aukštus mokslus. Pokalbius įrašiau į magnetofono juostas. Kalbėjau su penkiom mergaitėm ir vienu pedagogu dėstytoju, kaip jis save pristatė. Pokalbyje palietėme ne tik ekonominę Lietuvos gyvenimą, bet ir kultūrinę sritį. Jie į klausimus atsakė nesivarždami, drąsiai. Į klausimą, ar turite gerų rašytojų, atsakė: Turime, bet jie buvo priversti laikytis komunistų stalinistų partijos linijos ir pagal ją rašė savo kūrinus. Taigi visa ano laiko rašytojų kūryba ir yra įgrisusi, nusibodusi, be literatūrinės vertės, bet ją skaitėme, nes lietuvišką žodį branginame.

Tad ko pageidautumėte iš laisvajame pasaulyje gyvenančių lietuvių, kultūrininkų, rašytojų, poetų? Mes žinome, kad išeivija turi gabių rašytojų ir poetų. Mes skaitėme Brazdžionį, Katiliskį ir kitus. Tai šauni dvasinė atgaiva ir mums didelis džiaugsmas. Tegul jūs kūrėjai stengiasi savus kūrinius spausdinti ir

KONKURSAS VAIKAMS

JAV LB švietimo taryba skelbia piešinių konkursą pradinės mokyklos mokiniams.

1. Tema: Gedimino sapno legenda.
2. Piešinių skaičius: 3-6 paveikslai.
3. Technika laisva: kriedukais, rašalu, vandeniniais dažais.
4. Dydis: minimumas 9 x 11 colių. Atskiri paveikslai išdėstomi ir pritvirtinami prie plakato (poster).
5. Pažymėti: vardą ir pavardę, adresą, telefoną, amžių, mokyklos pavadinimą ir skyrių.

Konkurso vertinimo komisija kreipės dėmesį į temos išvystymą ir estetiką. Piešinius prisiųsti iki kovo 31 d. adresu: JAV LB švietimo taryba, 2711 W. 71st St., Chicago, IL 60629.

LIETUVIAI FLORIDOJE

Daytona Beach, FL
ATLANTOJ, GA,
ATSILANKIUS

Žurnalistas ir nuolatinis „Draugo“ bendradarbis Jurgis ir Veronika Janušaičiai, gyv. Daytona Beach, FL, nuo gruodžio mėn. 11 d. iki sausio 8 d. buvo išvykę į Atlantą, GA, kur pas dukrą ir žentą Ramunę ir Ričardą Badauskus praleido Kalėdų šventes ir Naujuosius metus. Ta proga Janušaičiai arčiau susipažino su Atlanta bei ten gyvenančių lietuvių gyvenimu.

Turėjo progos plačiau išskalbėti apie Atlantos Lietuvių Bendruomenės apylinkės veiklą, jos ateities veiklos planus su LB apylinkės veikliuju pirminku Rimu Česoniu, kuris pažymėjo, kad LB apylinkei priklauso daugiausia mišrios šeimos ir net kelių kartų lietuviai. Rimas Česonis turi plačių pažinčių ir įtakingų amerikiečių tarpe, tad ir turi progų jiems pristatyti ir pavergtos Lietuvos problemas.

Atlanta jaunų žmonių ir įvairių profesijų miestas. Rimas Česonis, turįs aukštą postą vienoje kompanijoje, pažymėjo, kad yra plačių galimybių gerai įsikurti ir lietuviams profesionalams.

Sunny Hills, FL
BENDROS KŪČIOS

Visų pirma, labai stebiuosi, kad dažniau ir dažniau, net „Draugo“ puslapiuose, Kūčias imama rašyti mažąja raide (kūčios), turbūt D.L.K. žodynu sekant. Tas žodynas išleistas 1972 metais. Jame mažąja ir Kalėdos, ir Velykos, ir pats Dievas. Viktoro Gailiaus vokiškai lietuviškai žodyne — **Hellige Abend** lietuviškai — **Kūčių Vakarai**. Mano kalbiniu supratimu, Kūčios yra savo rūšies katalikų šventė (nors ir ne visam pasaulyje švenčiama), statytina šalia kitų religinių švenčių ir rašytina didžiąja K. Tą patį pasakyčiau apie Užgavėnes, Pelenų dieną ir Atvelykį, tik tiek ant greitujų prisiminus.

Taigi Sunny Hills lietuviai Kūčių vakarienen susibūrė ir 1988 m. gruodžio 24 d., Ne Gruodžio kelintą ar kelioliktą ir ne 12 v. vidudienį, kaip Detroito ar kai kuriuose Chicago telkiniuose, bet pusėj penktos, jau pritemus (mūsų laikas kaip Chicagoj), Vakare ir kitoms didesniems žvaigždėms mirkčiojant. Dėl visą gruodį (ir per Kalėdas, ir per N. Metus, ir po savaitės po N. Metų, kai šį rašinėli rašau) labai šilto oro, galėjome į Community centrą eiti vienmarškiniai, bet atėjome šventiškai apsirengę. Kūčių vakarienę rengė LB Sunny Hills apyl. valdyba ir jos diriguojamos valgius susinešė visos tautietės. Dalyvavo visi keturi vietiniai kunigai (Šv. Teresės par. klebonas kun. Francis Szczykutovic, Pranas Jaraška, Leonard Musteikis bei prieš porą dienų iš ligoninės išėjęs Antanas Račkauskas),

J. Janušaitis

Pradodant 1988 m. lapo 2 d., kas šeštadienį
8:40 iki 10 v.v.
per WPNA (buv. WOPA stotis) 1490 AM

Žemė L

„Nauja radijo laida šiuolaikiniams lietuviui“
lietuvių bei anglų kalbomis

Muzika - sveikata - moterų pasaulis - sportas - literatūra - kinas - satyra

Labanaktis, vaikučiai

„Pasakų pasaulis mažamečiams lietuviukams“

8:30 v.v. iki 8:40 v.v.

Alliance Communications, Inc.
408 South Oak Park Avenue, Oak Park, IL 60302
tel. nr. 848-8980

svečias kunigas iš Chipley ir apie 80 tautiečių. Bent kelios šeimos turėjo po svečią ar po du, vaikus, atvykusius iš tolimų miestų.

Programai vadovavo pareng. vadovė Valė Zubavičienė. Ji keliais jautriais žodžiais susirinkusius sveikindama priminė, kad šios Kūčios mūsų tautai, tad ir mums — išeiviams yra viltingiausios po 1940 m. Kūčių. Baigdama paskaitė progai tinkamą Bernardo Brazdžionio eilėraštį. Išvykusią pirm. Onę Adomaitienę atstovavusi, sek. Julija Nakienė irgi keliais žodžiais visus pasveikinusi, perskaitė seserų Navickaičių, vasarą čia viešėjusių, laiškus iš Kauno ir iš Panevėžio. Abi jos džiaugėsi, kad nuo bolševikų okupacijos pirmą kartą Lietuva švenčia Kalėdas, o kauniškė dar pranešė, kad Kaune nuo 9:00 iki 9:30 v. Kūčių vakaro, tautinį solidarumą reikšdami, visi išjungs elektros šviesas ir uždegs žvakes. Laiško paskatinti, kai kurie iš Sunny Hills 9 v.v. elektrą pakeitė žvakių šviesa...

Getloną, žalią ir raudoną žvakes uždegė iš Chicago pas senelius viešį Anelės ir Klemeno Žukauskų vaikiai Elytė, Indrė ir Povilas, abi mergaitės kažkur 10-mečių apylinkė, o berniukas berods šešerių.

Kun. L. Musteikiui palaiminus maistą, keliolika minučių tarp stalų narstydami žmonės dalijosi plotkelėmis ir reikšė linkėjimus. Po to valgėme ne 12, o veikiau arti 20 patiekalų, užgerdami gurkšniu vyno ar vaisvandenių.

Minėti trys mažyliai atliko dalį programos, gražiai lietuviškai deklamuodami ir padainuodami. Už tai garbė jų tėvams Julytei ir Vladui Žukauskams. Visų dalyvių buvo sugiedota „Tylų naktis“, „Gul šiandien“, „Ateikit džiaugsmingai“ ir „Sveikas, Jėzus gimusis“, muz. Vincui Mamaičiui akompanuojant pianinu.

Dar trumpai kalbėjęs kleb. F. Szczykutovic pristatė kunigą svečią iš Chipley (deja, neužsirašiau jo pavardės), pabrėždamas, kad jis teologiją studijavo Romoje ir pažįsta ten keletą lietuvių kunigų. Ir dar pakėlė tostą už

Laiškas

NEREIKALINGAS
PRIEKAIŠTAS

Danutė Korzonienė priekaištauja („Draugas“, gruodžio 23 d.), kad tautininkai išleido leidinį paminėti okupacijose žuvusius savo organizacijos narius ir kad tą pat ruošiasi padaryti ateitininkai. Ji klausia: „Argi kankintus ir žuvusius už Tėvynę reikia suskirstyti į partijas?“ Bet tas tos rūšies leidiniams leisti motyvas greičiausiai nėra nei tautininkų, nei ateitininkų, o pačios D. Korzonienės sugalvotas. Kaip šeima mirusiam šeimos nariui stato paminklą, taip organizacija turi teisę, o gal net pareigą pastatyti paminklą žuvusiems savo organizacijos nariams. Kodėl priekaištauti, jei tai padarė tautininkai ir ruošiasi daryti ateitininkai? Pas mus laikas nuo laiko prasi-veržia patriotiški balsai dirbančiuosius stabdyti, o ne paraginti

Sofiją Kačinskiene, kaip tik Kūčių dieną švenčiančią gimtadienį.

AUTO AVARIJOJ
SUŽEISTI TAUTIEČIAI

Gruodžio 31 d. pačiam vidudienį Southport, FL, vietoje, maždaug už 23 mylių į pietus nuo Sunny Hills, ant 77-to kelio, auto avarijoje buvo sužeisti trys mūsų tautiečiai, visi Sunny Hills gyventojai: Feliksas Bočiūnas, Bronė Bočiūnienė ir Sofija Kačinskiene. Pirmasis, vairuotojas, nukentėjo daugiausiai ir, kai rašomos šios eilutės, dar tebėra Panama City Bay Hosp. ypatingos priežiūros skyriuje. B. Bočiūnienė po keleto dienų ypatingo režimo perkelta į normalią palatą. S. Kačinskiene, ligoninėje palaikyta tik keletą valandų, aptvarsčius išnarinta petį ir sužeistą koją, išleista namo.

Avarija įvyko dėl kito automobilio vairuotojos kaltės. Ji, važiuojanti priešinga kryptimi, 45 mph zonoje sukio į kairę prieš atlekiantį Bočiūnų automobilį ir susidūrė.

Bočiūnų reikalus kantriškai tvarko geri kaimynai Alfonsas ir Danutė Arlauskai.

Alfonsas Nakas

Mielam Dėdei

A.†A.

VLADUI ŠULAIČIUI

mirus, sūnų VYTAUTĄ, dukrą ANGELE, dėdes ALEKSANDRĄ ir PRANĄ su šeimomis Amerikoje ir seseris ANASTAZIJĄ ir ANTANINĄ bei kitus gimines Lietuvoje giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Alfonsas, Juozas ir Edvardas Šulaičiai
Teresė Glambienė ir Stefa Miliauskienė
su šeimomis

PASSBOOK
SAVINGS...
the best way to save regularly!

5 1/2%
Paid and
Compounded
Quarterly

see us for

HOME financing.

AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT
TO FIT YOUR INCOME

INSURED

Mutual Federal
Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD · CHICAGO, ILL. 60608

Peter Kazanaukas, Pres. Tel.: 647-7747

MON: Mon. 9:00-7:15 P-4 THUR: 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

DRAUGAS, penktadienis, 1989 m. sausio mėn. 13 d.

5

neveikliųjų. Tokiu bendrinu leidiniu turėtų pasirūpinti bendrinė organizacija, kaip Lietuvių Bendruomenė ar Vlikas. Danutė Korzonienė nuo seniai susirišusi su Lietuvių Bendruomenė. Ar ji kada nors Bend-

ruomenei tokį projektą yra pasiūlusi? Taip pat ji yra skautu veikėja. Jei tokio projekto vykdymo imtųsi skautai, būtų atliktas geras darbelis Dievui, Tėvynei ir artimui.

Feliksas H. Kazlauskas

A.†A.

KAJETONAS ŽALNERUNAS

Gyveno Bridgeview, IL.

Mirė 1989 m. sausio 11 d., 5:30 val. p.p., sulaukęs 60 m. amžiaus.

Gimė Chicago, IL.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Joana Atkočaitytė, dukte Regina Ayala, žentas Joseph, sūnūs Andrius ir Paulius, sesuo Kazimiera White ir kiti gimines.

Priklausė Darius-Girėnas American Legion, Post 271. Kūnas pašarvotas penktadienį, sausio 13 d. nuo 3 iki 9 v.v. Petkus-Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks sausio 14 d. Iš koplyčios 11 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona, dukte, sūnūs, sesuo.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĒVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410

9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

V A N C E

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois

PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE

Tel. 652-5245

APLINK MUS

x „Draugas“ mini savo gyvavimo 80 metų jubiliejų šių metų liepos mėnesį, bet koncertu šį sukaktis bus paminėta vasario 26 d., sekmadienį, 3 val. Marijos aukšt. mokyklos saleje. Koncertą atliks Lietuvių Operos choras, solistė Marytė Bizinkauskaitė, smuikininkė Linda Veleckytė, prie pianino bus muz. Robertas Mockus. Bilietus jau galima įsigyti Vaznelių paroduotėje Marquette Parke.

x Studentai ateitininkai rengia Jaunimo Mišias šį šeštadienį, sausio 14 d., 5 val. p.p. Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje. Dalyvaus jose ir svečiai iš Lietuvos Arūnas Degutis. Po pamaldų salėje bus vakarienė ir pabendraavimas. Kviečiamas visas jaunimas dalyvauti, nes tai padėka Dievui už Vilniaus katedros gražinimą.

x Susitikimas Lemonte su Arūnu Degučiu, Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio tarybos nariu, bus tuoj po pamaldų Lietuvių centre. Susirinkimas bus sausio 15 d., sekmadienį, ir prasidės apie 12:30 val. dienos. Visi, susidomėję Lietuvos įvykiais, kviečiami dalyvauti.

x Stasys Balzekas, St. Balzeko, Lietuvių kultūros muziejaus steigėjas, sūnus, susižiedavo su Sigitą Bersėnaitė iš Kanados. Jie susipažino Jaunimo kongrese Australijoje. S. Bersėnaitė yra baigusi filologiją Londono universitete, o St. Balzekas baigęs Marshall teisių mokyklą.

x „Vilniaus katedra laiko tėkmėje“ – šia tema kalbės Bronius Kviklys, žinomas visuomenininkas ir knygų autorius, sausio 20 d. Vakarone ruošia LB Vid. Vak. apygardos valdyba.

x East Chicagos medžiojai ir meškeriotojai renkasi sausio 22 dieną tuojau po 10 valandos pamaldų Šv. Kazimiero parapijos salėje išrinkti valdybą ir aptarti tolimesnę klubo veiklą. Visi laukiami.

x Dr. Kastytis Jucas, dermatologas (tel. 925-2670) veda radijo programas 1490 AM bangomis kiekvieną šeštadienį 7 val. ryto. Šį šeštadienį, sausio 14 d. dr. Coleman kalbės apie gražias kojas ir kojų žaizdas. (sk)

x Labdarių sąjunga siūnčia rinkinį reikalingiausių vaistų Lietuvoje: Bayer aspiriną, multivitaminus ir pan. Siunčiant Romas Pukštys, Transpak, tel. 436-7772, namų 430-4145. (sk)

x DRAUGO administracijoje galima įsigyti atvežtų iš Lietuvos sidabrinų medalikelių su sidabrinėmis grandinėmis. Kaina 25.00 dol. Tai graži dovana kiekvienam. (sk)

x Greit parduodu vienos ir dvių šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite RE/MAX FIRST, Rimas Stankus, tel. 361-5950 arba 636-6169 (sk)

x Tiesioginis susitarimas su „dolerinėmis“ parduotuvėmis Lietuvoje. Pinigai saugiai keliauja per banką. Pagal skirtą sumą, jūsų giminės gali įsigyti įvairių prekių, arba automobilį. Galima siųsti ir nedideles sumas: Romas Pukštys, Transpak, tel. 312-436-7772, namų 313-430-4145. (sk)

x Architektas Narimantas Statkus suprojektavo ir pravedė statybą Chicagos priemiesčio Mount Prospect savivaldybės viešųjų darbų pastatų kompleksą, kurį sudaro garažai apie šimtui automobilių, remonto dirbtuvės, administracijos patalpos ir kt. Komplexas apima 7 akrų plotą ir kainavo 6,2 milijono. Komplexas buvo iškilmingai atidarytas gruodžio 3 d. Atsidedama už gerą projektą ir jį statant padarytas santaupas, Mt. Prospect savivaldybė arch. Statkui įteikė bronzinę padėkos plokštę. Arch. Statkus dirba Donohue, Hetherington architektų bendrovėje.

x Švč. M. Marijos Gimimo parapijos mokyklos klubo susirinkimas bus parapijos saleje sausio 16 d., pirmadienį, 7:30 val. vak. Po susirinkimo bus varžytinės. Narės prašomos atsinešti daiktų išpardavimui. Visos Moterų klubo narės mielai laukiamos.

x Ponėkų balius, kuris bus rengiamas Kun. A. Lipniūno moksleivių ateitininkų kuopos, bus šeštadienį, sausio 21 d., Jaunimo centre. Kuopos nariai dalyvaus Rasos Poskočimienės paruoštoje operetėje „Silkių sonata“. Visi kviečiami dalyvauti.

x Klaipėdos dienos tradicinė sueiga „Nerijos“ tunto jūrų skaučių ir „Lituanicos“ tunto jūrų skautų šaukiamas sekmadienį, sausio 29 d., Lietuvių centre Lemonte. 9:30 val. r. šv. Mišios centro koplyčioje. Po pamaldų iškilminga sueiga. Visiems jūrų skautams ir skautėms ši sueiga privaloma. Tėveliai ir svečiai kviečiami dalyvauti.

x Balio Sruogos „Baisioji naktis“ bus vaidinama sausio 28 d. Jaunimo centre ruošiamame Pedagoginio lituanistikos instituto 30 metų sukakties minėjimo vakare. Vaidinimą atliks dramų kurso studentai, režisuoja lektorė Dalia Bylaitienė. Tikimasi visų buvusių absolventų, studentų ir lektorių dalyvavimo. Visuomenė kviečiama.

x Rosė Černiauskas, Los Angeles, Cal., Ant. Jamdolis, Chicago, Ill., Irena Galiūnas, Vancouver, Wash., Gražutė ir Aloyzas Siručiai, Santa Monica, Cal., S. Frizelis, Burbank, Ill., Jonas Stapulionis, Waterbury, Conn., už kalėdines korteles ir kalendorių atsuntę po 20 dol. aukų. Labai dėkojame.

x Dail. Petras ir Laima Aleksai, Chicago, Ill., Rima Balčiūnienė, Palos Hills, Ill., Jack M. Alex, Los Angeles, Cal., Danutė Kurauskas, Chicago, Ill., Vladas ir Raminta Sinkai, Western Springs, Ill., Albert J. Naudžiūnas, Boston, Mass., už kalėdines korteles ir kalendorių atsuntę po 25 dol. aukų. Labai dėkojame.

x LB Lemonto apylinkės patyrusios šeiminkės vadovaujamas Modestos Umbrasienės sausio 22 dieną tuoj po šv. Mišių Lietuvių centro mažojoje salėje ruošia cepelinų pietus. Visuomenė kviečiama dalyvauti šv. Mišiose, kurios visada prasideda 11 val. rytą centro koplyčioje ir pietuose.

x Albinas Kurkulis, akcijų brokeris, dirbąs su Rodman & Renshaw, Inc., patarnauja akcijų bonų, fondų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime. Susidomėję skambinkite 977-7916. (sk)

x Siuntiniai į Lietuvą – dideli ir maži! Video, stereo magnetofonai ir kitos pagedaujamos prekės. Mezgimo ir siuvimo mašinos tinkamos Lietuvoje. Siunčiame UPS į kitus JAV miestus. Sudaromi iškvietimai, siunčiame kargo į Lietuvą. Romas Pukštys, Transpak, 2655 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Istaigos darbo valandos: 12-6 v.v. kasdien, šešt. 10 v.r.-4 v. p.p. arba susitarus. Pirmad. uždaryta. Tel. 312-436-7772, namų 312-430-4145. (sk)

x Svajonė Kerelytė (tel. 257-2558) organizuoja stalus ir rezervuoja vietas baigusiems institutų Ped. lit. instituto vakarui sausio 28 d., Jaunimo centre. (sk)

x „Dainuojančios Žemaitės“ atliko kalėdinių giesmių ir lietuviškų liaudies dainų programą seneliams, esantiems Šv. Šeimos viloje Lemonte sausio 8 d. Pabaigoje kartu su seneliais buvo sugiedota „Lietuva brangi“.

x Išvykos į III-sias PLS žaidynes organizacinio komiteto laimėjimų laimingųjų bilietų traukimas, turėjęs įvykti Chicagoje, sausio 15 d., atidedamas vėlesniam laikui. Data ir vieta bus pranešta spaudoje. Tikslas – sportininkų kelionių išlaidas sumažinti.

x Vakarone su Degučiu rengiama JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos šandien, penktadienį, Jaunimo centro kaviniėje. A. Degutis kalbės apie Lietuvos Persitvarkymo sąjūdį ir kitus įvykius. Jis pats yra Persitvarkymo sąjūdžio Vilniaus tarybos narys.

x Dr. L. O. Griniūtė, Chicago, Ill., dr. Teresė Kazlauskas, Orland Park, Ill., dr. Domas Lapkus, Palos Hills, Ill., Algirdas Puikūnas, Fallbrook, Cal., Gediminas Rajeckas, Maspeth, N.Y., už kalėdines korteles ir kalendorių atsuntę po 25 dol. aukų. Labai dėkojame.

x A. Mackevičius, Dievo Motinos parapijos, Cleveland, Ohio, knygyno vedėjas už parduotas „Draugo“ knygas atsuntė 189,03 dol. ir dar daugiau užsisakė.

x Mykolas Filipūnas iš Michigan valstijos padovanojo portfelį su dr. Vinco Kudirkos parašu Balzeko Lietuvių kultūros muziejui. Portfelį M. Filipūnas užtikio Chicagos Bridgeporto apylinkėje. Manoma, kad jis čia atkeliavo kartu su ankstyvaisiais lietuvių imigrantais.

x Dr. Elena Repšienė, Chicago, Ill., Magdalena Grišius, Rockville, Md., Jonas Kaptčius, Daytona Beach, Fla., S. Gedvila, Chicago, Ill., Jonas Šiaučiušas, Cleveland, Ohio, M. Milišauskas, Kenosha, Wis., A. Marčiukaitis, Gillespie, Ill., už kalėdines korteles ir kalendorių atsuntę po 15 dol. aukų. Labai dėkojame.

x Dail. Petras ir Laima Aleksai, Chicago, Ill., Rima Balčiūnienė, Palos Hills, Ill., Jack M. Alex, Los Angeles, Cal., Danutė Kurauskas, Chicago, Ill., Vladas ir Raminta Sinkai, Western Springs, Ill., Albert J. Naudžiūnas, Boston, Mass., už kalėdines korteles ir kalendorių atsuntę po 25 dol. aukų. Nuoširdus ačiū.

x Dr. Bronis J. Kaslas, Wyoming, Pa., už kalėdines korteles ir kalendorių atsuntę 25 dol. auką su priedais: „Ivertinama, dėkojame už jūsų gerus darbus“. Labai dėkojame už viską.

x Pautieniaus, Dobužinskio, Domšaičio, Vizgirdos, Paukštienės, Rūkštelės ir dešimties kitų dailininkų darbų yra išstatyti Lietuvių Dailės muziejaus parodoje „Pavasario peizažai“, kuri vyksta Čiurlionio galerijoje nuo sausio 13 d. iki vasario 8 d. (sk)

x Brighton Parko Lietuvių namų savininkų draugijos metinis susirinkimas įvyks š.m. sausio 22 d., sekmadienį, 2 v. p.p. Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos mokyklos saleje, 4420 S. Fairfield Ave. Visi nariai prašomi susirinkime dalyvauti ir atsinešti nario mokesčio knygetes. Po susirinkimo – vaišės. Valdyba. (sk)

x Svajonė Kerelytė (tel. 257-2558) organizuoja stalus ir rezervuoja vietas baigusiems institutų Ped. lit. instituto vakarui sausio 28 d., Jaunimo centre. (sk)

Petrui Petručiui, Margučio radijo vadovui, įteikiant žymenį Balzeko Lietuvių kultūros muziejui. Iš kairės: vysk. P. Baltakis, dr. J. Stukas, Petras Petrutis, St. Balzekas, Lietuvos gen. konsulas V. Kleiza ir žymenį įteikusi J. Martinitytė.

Nuotr. J. Tamulaičio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

LIUDYTI TIESĄ – KIEKVIENO PAREIGA

Didieji Lietuvos ir lietuvių vargai prasidėjo 1940 m. birželio 15 d. rusiškiesiems imperialistams okupavus kraštą, likvidavus nepriklausomybę. Jau beveik pusė amžiaus, kai lietuvių tauta gyvena tragiškiausius savo ilgos istorijos laikus. Lietuvis dar niekad nebuvo taip paniekintas ir pažemintas, taip beteisus, taip vergas ir kalins savo paties namuose. Vargu ar jam kada nors ir kas nors linkėjo blogesnį likimą.

Lietuvių tauta, gyvendama vadinamame „kultūros ir mokslo“ amžiuje, staiga buvo užpluta ir, tartum plėšrios bei peralkusios vilkų gaujos išgandinta avių banda, buvo išblaikyta po visus pasaulio kontinentus. Lietuvių kankinių kaulais buvo nuklota užpoliarinio rato sritis, Azijos ir tolimųjų Rytų platybės.

Išvijoje gyvenantis dar beveik kiekvienas prisimena šurpius ir siaubingas pirmojo bolševikmečio dienas ir vėliau siautusias hitlerinės okupacijos laikus. Daug kas asmeniškai stebėjo vykusias dramąs ir tragedijas ir tapo gyvais tautos istorijos liudininkais. Be to, dar Vakarų pasaulyje jau vis dažniau sutinkami ir tie, kurie gali paliudyti, kas vyko pokario laikotarpiu.

Beveik kiekvienas iš jų vėliau ar kitaip gali paliudyti kaip, kada, kur, prie kokių aplinkybių ir kodėl kas vykdė niekados nedovanotinus genocidinius nusikaltimus prieš žmoniškumą, prieš taiką ir žmonių bei tautų laisvę.

Daug kas prisimena savo tėvų ir senelių pasakojimus apie visa tai. Nė vienas dar neužmiršo tame laikotarpyje dainuotas dainas, sekts pasakas, girdėtas raudas, anekdotus, mįsles, patarles, priežodžius, o taip pat vestą gyvenimo būdą, įvairius įvykius lietušius jį pati, jo šeimos narius, kaimynus, pažįstamus, gimines. Ne vienas stebėjo kovas, girdėjo gūnus, buvo išsiungęs į pogrindžio veiklą, stebėjo okupanto žingsnius. Kai kas atsivežė dienoraščius, įvairius įvykius liečiančius dokumentus, fotografijas, užrašų knygelėse užfiksuotas mintis. Kai kas gali nurodyti tų dienų vargo klaiškumą, kiekvieną žingsnį lydėjusių pažeminimą, gėdingas ir sunkias gyvenimo sąlygas.

Visos tos žinios – tai neįkainojamą vertę turįs istorinis lietuvių tautos turtas. Jeigu jis bus prarastas – bus prarastas dėl visų ir ant visados. Kiekvienas tą savo žinojimą bei patirtį, tą žmonių ir tautos likimo istoriją raštiesku pavidalu turėtų palikti būsimosioms kartoms. Taip pat kiekvieno pareiga papasakoti savo vargus ir patirtus džiaugsmus, radus prieštėbį vykusias dramąs ir tragedijas ir tapo gyvais tautos istorijos liudininkais. Be to, dar Vakarų pasaulyje jau vis dažniau sutinkami ir tie, kurie gali paliudyti, kas vyko pokario laikotarpiu.

Beveik kiekvienas iš jų vėliau ar kitaip gali paliudyti kaip, kada, kur, prie kokių aplinkybių ir kodėl kas vykdė niekados nedovanotinus genocidinius nusikaltimus prieš žmoniškumą, prieš taiką ir žmonių bei tautų laisvę.

dabar jau tik dalinai teprisiminčiau.

Pavergtoje Lietuvoje dabartiniu metu taip pat vyksta istorinių žinių rinkimo vėjus apie tai, kas vyko Nepriklausomybę praradus. Neatsilikime nuo jų, nedelskime laiko. Konkrečiais faktais atremkime tuos, kurie, turėdami nedorus tikslus, sąmoningai falsifikuoja mūsų istoriją, kurie, mėgindami pateisinti savo gėdingą ir nusikalstamą praeitį, stengiasi savo kaltę suversti kitiems.

Buves ir dabartinis LB krašto valdybos pirmininkai Vytautas Volertas ir dr. Antanas Razma.

Nuotr. A. Nelsienės

Remiantis tais prisiųstais dokumentais bus parašytos naujos istorijos knygos. Savo medžiagą siųskite tokiu adresu: Lituanistikos tyrimo ir studijų centrai.

Algirdas Statkevicius

IŠ ARTI IR TOLI

JA VALSTYBĖSE

– Arūnas Degutis, vienas iš „Sąjūdžio žinių“ redaktorių iš Lietuvos, sausio 28-29 d. dalyvaus Los Angeles politinio savaitgalio svarstybose ir pateiks informacijos iš Lietuvos. Iš Chicagos atvyksta JAV LB krašto valdybos narys dr. Petras V. Kisieliūsis.

– A. a. Vilmantė Karečkaitė Prekerienė po ilgos ligos mirė Putname Matulaičio slaugymo namuose gruodžio 16 d. Nuliūdime liko jos motina Marija Karečkienė Woodhaven, N.Y., ir du sūnūs.

LIETUVIŲ BRIGHTON PARKO MOTERŲ KLUBAS

Narių susirinkimas buvo gruodžio 1 dieną Zigmant Kojak saleje, 4500 So. Talman Ave. Pirm. Sue Cheplis atidarė susirinkimą 1:25 val. po pietų, sveikindama nares taip gausiai atsilankiusias. Visa valdyba buvo savo pareigose, tik išdėtininkė Antoinette Kalys negalėjo dalyvauti. Ji serga ir negali vaikščioti. Darbą atlieka gerai namuose. Mes labai apgailestaujame. Jos pereinio susirinkimo protokolas buvo priimtas kaip skaitytas. Su pagyrimu Finansų rašt. pranešė, kad yra 2 liginės – Peggy Davidauskas, Charlotte Suckers. Joms buvo įteikta klubo dovana ir palinkėta greitai pasveikti.

Buves ir dabartinis LB krašto valdybos pirmininkai Vytautas Volertas ir dr. Antanas Razma.

Nuotr. A. Nelsienės

Klubas nutarė pasveikinti su Kaledų šventėmis ir radijo leidėjus Kazę Brazdžionytę, A. Šluta, „Drauga“ ir Dariaus-Girėno veteranus. Visiems buvo įteikta kukli dovanelė. Taip pat prim. Sue Cheplis pranešė, kad klubo metinis susirinkimas bus kovo 2 d. Visa valdyba sveikino nares su šventėmis, linkėdama sveikų laimingų Naujų metų.

Po susirinkimo visos narės buvo pavaisintos skaniu maistu. Linksmos skirstėsi namo. Rožė Didžgalvis

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

Kaledų snaiges Kr. Donelaičio eglutės programoje.

Nuotr. J. Tamulaičio